



Laisvoji Lietuva

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI!
Prof. A. Voldemaras

L. Kerulis 82.V.15
5828 So. Campbell Ave.
Chicago, Ill. 60629

Free Lithuania

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
AC.: 312 Tel.: 476-3371 or 839-5531

Second Class Postage Paid
At Chicago, Illinois

Atskiro numerio kaina 50 centų

EINA XXXV METUS

RUGSĖJO - SEPTEMBER 17

Nr.18 (1365)

Vilius BRAŽĖNAS

VEIKSNIAI BELDŽIASI

DURYS, UŽ KURIŲ NIEKO NĖRA

1981. VIII. 4 DRAUGO vedamuoju įdėtame straipsnyje apie Amerikos žurnalistus R. K. Vidžiūnienę parodo Lietuvos laisvės kovai nepalankias nuotakas JAV spaudos žmonių tarpe. Ji pastato klausimą: "Ar padėtis tikrai beviltiška? Ne, jeigu žinai kur slypi priešas", - taikliai atsako pati žurnalistė ir padaro mūsų spaudoje, deja, taip retai užtinkamą drąsų pareiškimą. "Jokia paslaptis, kad didžioji spauda tebeseka 'vieno pasaulio' idėjos liniją ir savo gretose prilaikė tą pačią dainą dainuojančius korespondentus".

Dažnai mūsų rašoma ir pakalbama apie spaudos ir vyriausybės žmonių šaltumą ir kartais net priešišumą Lietuvos laisvės bylai. Tačiau tik retai (labai retai!) kelia mas klausimas - kodėl taip yra? ir dar rečiau duodamas atsakymas. R. K. V., aprašydama pokalbių su JAV žurnalistais, nurodo to šaltumo priežastį: JAV didžioji spauda yra nusistačiusi prieš Lietuvos, kaip tautinės valstybės, nepriklausomybę.

Kodėl? Todėl, kad nusistačiusi prieš visas tautines nepriklausomybes.

Kodėl? Todėl, kad yra kontroliuojama stekiančiųjų "VIEŅO PASAULIO" valdžios, kuriamė visos tautos būtų suvartotos į vieną gardą.

Tai žinant ir įsisąmoninus lengva suprasti ne tik JAV žinybos, bet ir vyriausybės laikyseną. Tačiau sunkiau suprasti mūsų veiksmų vadovybių laikyseną, jeigu tikrai tai, ką R. K. V. iškelia, nėra "jokia paslaptis". Kodėl dar vis tikimasi ko nors tikrai reikšmingo iš tų vyriausybės asmenų ir žinybos centrų, kurie yra kontroliuojami prieš Lietuvos išlaisvinimą iš esmės nusistačiusių "vieno pasaulio", "naujos pasaulio santvarkos", "naujos ekonominės santvarkos", "vieno pasaulio vyriausybės" per Jungtines Tautas kūrėjų? Ir net (!) iš pačios J. T. O.?! Ko dėl vis eikvojamas laikas, organizacinė energija ir visuomenės lėšos užsispyrusiai beldžiantis į duris, už kurių nieko nėra? Bent jau nėra to, ko Lietuvai reikia: nėra konkrečių žingsnių link laisvės, nėra pasaulie-

žiūros ir politinių žingsnių, vedančių į Lietuvos laisvei atgauti palankias tarptautines aplinkybes.

Jei pasaulio tautų stumimas į vieną gardą nėra "jokia paslaptis", mūsų ALT, VLIK ir LB vadovai, gi ypač naujamadininkai Los Angeles ir New Yorke, turėtų žinoti, kad kitų asmenų, jei ir prašmatniau angliškai kalbančių, ar teisingesnę lietuvių kalbą mūsų spaudoje naudojančių, laikymasis pas tuos pačius CFR-istus, Trilateralistus bei šiaip internacionalistus, kurie jau nuo seno manipuliavo JAV užsienio politiką, nieko nepakeis. Ne ką daug mažiau konkrečius atsiekty atsilankę Sovietų, kurie irgi "Vieno Pasaulio" siekia am basadoje. Jei Lietuvai laisvės "siekiama" asilišku landžiojimu į komunistines įstaigas komunistinėse Jungtinėse Tautose, nesitikėkime, jei mūsų šiek tiek "naujų kelių" ieškotojai, kurių dieną pasibels ir į draugo Andriejaus Gromyko duris. Vis šiek tiek veikla... O gal mūsų seni ir nauji vadovai neturi laiko skaitytine tik amerikiečių, bet ir lietuviškos spaudos?

Vidžiūnienė nėra pirmoji rašiusi šiais klausimais. Šių skilčių skaitytojams tikrai tai ne naujiena. Apie internacionalistus, CFR, TC ir šiaip vienas pasaulininkus buvo gi rašyta ir DIRVOJE, DARBININKE, LAISVE. Rašyta ir kitų mūsų žurnalistų, jei ir ne visad išminint priežastis, bent jau nurodant, jog Lietuvos laisvei ne padidamas nei pirštas.

1973 m. rugsėjo 21 d. DIRVOJE Vytautas Meškauskas net išdrįso suabejoti (nors ir abejotinu pagrindu) State Departmento "okupacijos ne, pripažinimo" principo "nauda pačiam kraštui": "Kas konkrečiai padaryta skriaudai atitaisyti? Ogi nieko". Tai yra esminis klausimas, į kurį duotas liūdnas, bet realistinis atsakymas. Įdomu, kad šiam lietuvių spaudai duotame interviu kongresmanas Lawrence McDonald (Dem. ir GA) priėjo tos pačios išvados.

DRAUGE jau 1970 m. liepos 29 d. P. Gaučys nustebino aštriai JAV vyriausybės kritika straipsnyje "Skirtingi Žodžiai Ir Darbai - JAV Nepakankamai Remia savo draugus ir padeda priešui". Ten jis patiekė du-

menis rodančius, kad JAV teikė priešui technologiją net Vietnamo karo metu. Jis priėjo išvados, kad už to slypi CFR organizacija: "Ji yra radikaliai kairi... Stebėtojai apgailestauja, kad tos organizacijos griežtai kairi įtaka Nixono administracijoje tolydžio didėja".

Net prieš valdžią nuolat pilvu besišliaužiojančios NAUJIENOS 1974 X.12 išdrįso pacituoti Kardinolą Mindszentį: "Geriausio Maskvos gelbėtojai sėdi Vakaruose".

Iš jaunosios mūsų kartos apie užkulisinę JAV vyriausybę yra kalbėję ir rašę Vytautas Smetona, Lyvia Garsienė, J. B. Drąsutis.

Kad JAV politika yra vairuojama prieš tautiškumą, prieš tautinių kraštų nepriklausomybę ir "Vieną Pasaulį", dokumentuotai nurodė ir "viduriniokas (amžium) Vytautas Semška. Jis, kiek žinia, užaliarmavo L. L. skaitytojus, ypač apžvelgęs Prezidento Carterio patarėjo Z. Brzezinskio knygą BETWEEN TWO AGES, net pirm tam aliarmui pasirodant konservatyvioje JAV spaudoje. Iš vyresniųjų tuo klausimu buvo rašyta SĄMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJĄ knygoje, kurios skaitytojai baigia išpirkti jau antrąją laidą, nežiūrint to, kad mūsų vadai tokiais klausimais matomai nesidomi...

Amerikiečių spaudoje net intelektualūs rašytojai, kaip "Liberalas" apie tai rašo. Konservatorių autoritetas sen. Goldwateris tą klausimą kėdėna knygoje WITH NO APOLOGIES. Ten jis išpėja, kad CFR ir panašios grupės "... tiki jog turėtų būti panaikintos valstybinės (nacional) sienos ir įvesta vieno pasaulio valdžia. "Kaip tai paveiktų laisvės siekiančių lietuvių tautą? "Laisvės - dvasinė, politinė, ekonominė - atmetama bet kokia reikšmė Trilateralistų ateinančio šimtmečio konstrukcijoje" - sako sen. Goldwateris.

Todėl vis sunkiau atrasti logišką pateisinimą mūsų senų veiksmų ir naujų veiksmų įsikabinimui "liberalinio" sijono ir beldimuisi į CFR ir jos klapčiukų duris. Liaudies patarlės rodo, jog mūsų protėviai seniai patyrė, kad esama dalykų, iš kurių "vaško neišspausi". Kodėl mūsų vadai nenori pasimokyti iš liaudies išminties, ir užsispyrę bando išspausiti?

pareiškė nuoširdžią padėką Lenkijos katalikų Bažnyčiai, kuri suvaidino reikšmingą vaidmenį sąjungai steigiant. Padėkota ir disidentų organizacijai-Savigynos komitetui (KOR). Lenkijos laisvųjų profesinių sąjungų "Solidarumo" kongresas buvo stebimas užsienio televizijos ir radijo tarnybų. Kongrese dalyvavo ir užsienio darbininkų sąjungų svečiai, jų tarpe iš Amerikos buvo atvykę AFI-CIO atstovai Edward Rutkowski ir Thomas Fricano.

Priimtoje Kongreso rezoliucijoje reikalaujama, kad Lenkijoje būtų suaruštas nacionalinis referendumas dėl darbininkų savivaldos įmonėse. Lenkijos seimas šį reikalą svarstys rugsėjo 17 d., bet "Solidarumo" vadai netiki, kad vyriausybė suorganizuotų visų lenkų balsavimą.

Kongreso atstovas Karol Modzelewski, vienas iš svarbesniųjų "Solidarumo" vadų, savo žodyje kongrese pareiškė, kad valdžia nelinkusi "pasirašyti sau mirties sprendimo", dėl to "Solidarumui" pačiam teks pravesti balsavimą darbininkų tarpe. Jei tik visi darbininkai parems savivaldos reikalą, mes kovosime, kol įstatymas bus priimtas.

Atskira rezoliucija "Solidarumo"

VIEŠKELIS IŠ MOLETŲ Į LABANORĄ

K. Daugėlos nuotrauka

VISUR SOVIETAI NEŠA "TAIKĄ" ANT DURTUVŲ

Nors Sovietų Sąjunga labai stengiasi paneigti, kad kariai dalyvauja svetimų kraštų kariuomenių kautynių daliniuose, bet kai Pietų Afrikos kariai daliniai, kovodami su Namibijos partizanais buvo įsiveržę į Angolą ir ten kautynėse nukovė 2 rusų pulkininkus ir vieną puskarininką paėmė nelaisvėn, tai nebeliko abejonių, kad Sovietų vadinami "kariniai patarėjai" visur aktyviai į kautynes kišasi.

US NEWS žurnalas paskelbė žvalgybos surinktas žinias, kuriuose kraštuose yra prikišta Sovietų S-gos ir kitų komunistinių kraštų "karinių patarėjų" ir reguliarišės kariuomenės dalinių.

Angol - 1,000 Sovietų ir 400 Rytų Vokietijos "patarėjų". Be to, tenai yra nuo 15 iki 19 tūkstančių Kubos karių, kurie kartu su Angolos raud. kariuomene, kovoja su nacionalistų partizanais.

Etiopijoje - 1,250 rusų "patarėjų" ir nuo 11 iki 13 tūkst. Kubos karių, kurie padeda kovoti su Samalijos

ir Eritrėjos partizanais.

Vid. Rytuose - 1,500 Sovietų, Rytų Vokietijos ir Kubos "karinių patarėjų", kurie padeda Pietų Jemene išlaikyti marksistinę valdžią. Sirijoje yra beveik 2,500 rusų "patarėjų", padedančių jos kariuomenei, dalyvaujančiai Libano civiliniame kare.

Kitur Afrikos valstybėse yra po keliasdešimt ar po kelerą šimtų Sovietų ir R. Vokietijos "karinių patarėjų", iš viso 19-je svetimų valstybių, "taiką mylinti" Sovietų Sąjunga ir jos satelitai yra prikišę 50,000 "karinių patarėjų" ir reguliarišės kariuomenės dalinių.

Čia neįskaityta 85 tūkst. Sovietų kariuomenės Afganistane, kovojančios su šio krašto nacionalistų partizanais. Apskaičiuojama, kad nuo 1979m gruodžio mėn. Sovietų invazijos, jos kariuomenė Afganistane neteko per 5,000 užmuštų ir daugelio tūkstančių sužeistų, kurių skaičių sunku nustatyti.

J. Vil,

kongresas pasveikino visus Rytų Europos darbininkus ir pažadėjo paramą dirbančiųjų klasei Sovietų Sąjungoje, Rytų Vokietijoje ir Čekoslovakijoje. Rezoliucijoje paminima, kad lenkai pergyvena istorines dienas. Ant Vislos krantų statoma naujoji Lenkija, sprendžiamas visos lenkų tautos likimas. Mes nesame vien profesinė sąjunga, bet socialinis judėjimas. Mes esame autentiška 10 milijonų dirbančiųjų atstovybė, kurios uždavinys yra pagerinti darbo žmonių sąlygas. Mes remsime tuos iš jūsų, kurie išeis į kovą už laisvųjų darbininkų sąjungų judėjimą", - baigiama lenkų darbininkų "Solidarumo" paskelbta kongrese priimta rezoliucija.

Maskvos komentarai

ATSINAUJINIMO REVOLIUCIJA LENKIOJE

K. T A U T K U S

Lenkų "Solidarumo" kongresui Maskvos spaudimas neturėjo įtakos

Gdanskio mieste įvykęs Lenkijos laisvųjų profesinių sąjungų "Solidarumo" kongresas vyko Maskvos karinių pratimų spaudimo ženkle. Sovietų kariniai pratimai Pabaltijoj karinėje apygardoje turėjo priminti lenkams, kad Maskvos invazijos į Lenkiją pavojus dar nepraejo. Patys sovietai pasigyrė, kad tuose kariniuose pratimuose dalyvauja daugiau - 100,000 karių. Suvažiavusieji "Solidarumo" unijos delegatai drąsiai savo kalbose pasisakė, kad Lenkijoje prasidėjusiai "atsinaujinimo revoliucijai" vadovaus ir toliau "Solidarumas". Buvo pripažintos "Solidarumo" kietos kovos, todėl jam reikia stiprių ir kietų rankų generolų. Dėl to ir Gdanskio skryčiaus pirmininko Leszek Sobieszak pasiūlyta prieš

ga mintis, kad centrui palikti tik atstovavimo pareigas, o visus kitus uni jų reikalus tvarkyti iš apygardų centrų. Buvo patvirtintas Valesos pasiūlymas "stiprių generolų", sąjungų įstatai liko nepakeisti. Suvažiavusieji delegatai pripažino, kad Lenkijoje dar yra jėgų, kurios norėtų sužlugdyti darbininkų organizaciją. Yra grupių, kurios neventų išduoti tautą, kad tik pavyktų sustiprinti komunistų partijos galią. Tai vadinamieji partijos "vanagai", kurie norėtų pasikviesti Maskvos kariuomenę "tvarkos atstatymui".

Kongreso pasisakymai

Kongreso oficialiame pasisakyme konstatuojama, kad tie, kurie meta "Solidarumui" kaltę, jog sąjunga kenkia tautiniam Lenkijos interesams, atsakoma, kad "Solidarumui" nereikia patriotizmo pamokų. Kongresas

DIDŽIOJI NEGEROVIŲ PRIEŽASTIS

Aną dieną, klausydamas žinių iš NBC televizijos stoties, girdėjau kaip psichiatras susirūpinusiai kalbėjo apie jaunų žmonių narkotikų vartojimą, girtavimą, kriminalinius nusikaltimus, pabėgimą iš namų, jaunų vedības ir greitas skrybas, savižudybės ir pan.

Taip, aukščiau keliamos blogybės yra šių dienų didžioji žmonijos problema ne tik Amerikoje, bet ir kitose pasaulio šalyse. Tik kas negerai, jog atrodo, kad neieškoma ar nenorima ieškoti priežasčių ar priežasčių, kodėl tas vyksta? Kad ir šis psichiatras neieškojo priežasčių, o tik rūpinosi, kad tas vyksta. O yra viena iš pirmųjų ir pagrindinių priežasčių – dirbanti motina. Kai motina išsina į darbą, palieka vaikus vienus namuose, vaikai nemato motinos meilės, nejaucia namų šilumos, tada ir prasideda ta didžioji problema. Gi visos kitos problemos ateina tik vėliau.

Kol motina nedirbo, kol buvo su vaikais, kol matė kiekvieną jų žingsnį, mokė gėrio ir grožio, kol vaikas dėl mažiausio dalykėlio iš džiaugsmo ar kartais iš išgąsčio ar skausmo bėgo pas motiną, klausė ją, dalijosi su ja savo džiaugsmu ar užsigautu skausmu, tada motina buvo šilta šeimos širdis. Kai vyras grįždavo iš darbo, visa šeima rinkdavosi prie bendro valgių stalo, kalbėjosi, juokavo, dalijosi visais dienos išgyvenimais ir įvykiais, tada nebuvo tų didžiųjų šių dienų problemų arba jų buvo daug mažiau. Paguldžiusi vaikučius į lovytes, motina pabučiuodavo kiekvieną, palinkėdavo saldžių sapnų, paprašydavo angelėlių savo vaikams globos. Vaikai jautė meilę, žinojo, kad yra kas jais rūpinasi. Nors daug kur būdavo ir nedatekilių bei kitokių vargų, bet ši meilės šiluma ryšo visus, vedė geru keliu ir išlaikydavo visas negeroves ir nedateklius.

Bet kada motina išsina į darbą, o vaikai pasilieka vieni namuose, jie eina į gatves, jaučiasi pamiršti, apleisti, o susirinkę būriais pradeda visokias išdairas, kurios būna pradžia visų negerovių. Ji parėjusi iš darbo pavargusi ir nervuota motina dar turi pagaminti valgi, atlikti kitus namų ruošos darbus, tada ji nebeturi net ir jėgų bei noro užsiimti su vaikais, išgirsti jų rūpesčius, o yra irzlis, nepatenkinta. Tada vaikai pradeda jaustis dar labiau vieniši ir nemylimi, nes motina juos iš nuovargio atstumia. O kai vaikai dar daugiau paauga, kai jie eina jau į "teenagerius", jiems reikia

dar daugiau meilės ir supratimo. Juk tada vaiko organizme vyksta pasikeitimai, kas veda dažnai į neaiškumus ir kelia klausimus, bet į kuriuos nebėra kam atsakyti. Vaikas grįžęs iš mokyklos randa tuščius ir šaltus namus, jis eina į gatvę, pas draugus, kurie irgi yra palikti be meilės. Tada jie bendrai ieško visokių klausimų atsakymo patys ir tas veda į narkotikus, alkoholį ir dar toliau.

Motinos, kurios neturi kitų pragyvenimo šaltinių ar tie šaltiniai yra labai maži, jos turi dirbti, nes nėra kito pasirinkimo. Tačiau yra daug šių dienų motinų, kurios dėl karjeros palieka namus ir vaikus ir eina į darbą, o prabangaus gyvenimo įvairios vylojančios pasiūlos, kuriom reikia lingi pinigai, jas visai atitraukia nuo savo vaikų, nes jos seka paskui pinigus ir gyvenimo pasiūlas. Kai tuo keliu eina motinos, tai jauni žmonės ieško atramos alkoholiui ir narkotikuose. Gi visokie spekuliantai gundo dar daugiau jaunus žmones į tas blogybes. Tad nuo čia ir prasideda ta didžioji šeimų, o kartu ir visos žmonijos problema ir tragedija.

Motina yra pats brangiausias asmuo pasaulyje. Ji privalo būti gerbia ma ir mylima. Ji taip pat neturi būti vergė namuose ir šeimoje. Visi turi ją gerbti ir jai padėti. Tačiau, bent čia, Amerikoje, yra motinų, kurios ir nedirba, bet neauklėja savo vaikų. Vovyrui išėjus į darbą, susirenka su draugėmis, gurgkšnoja kavą, rūko cigaretes, bet neauklėja savo vaikų, juos išvaro laukan, kad jie netrukdytų ir gatvė juos auklėtų. Tokios motinos nieko gero neduoda vaikui, o tik stumia jį tolyn į blogybes.

Moterys kova už lygias teises į darbą, už tokį pat atlyginimą yra teisinga. Bet moteris – motina, kuri palieka savo vaikus auklėti kitiems ar net gatvei, pastumia juos eiti tuo dingu keliu, kur šiandien einama ir kur jau yra nueita. Juk net gyvuliai ir paukščiai nepalieka savo vaikų. Jų motina rūpinasi, globoja ir gina vaikus kol jie užauga ir patys gali rūpintis savimi. Tokia yra visų motinų pareiga ir paskirtis.

Mes nekaltinam motinų, kurios gyvenimo yra priverstos užsidirbti duos nos kėsnį sau ir savo vaikams, kad jos eina į darbus. Bet tos, kurios karjeros vedamos ar iš meilės pinigui nueina į darbus, tokios atsako motinoms pareigų ir jos yra didėle dalimi kaltininkės šių dienų didžiųjų problemų ir negerovių.

TARPTAUTINĖ AMNESTIJA IR KOLABORANTAI

V. PETKŪNAS

Spaudoje dažnai tenka skaityti straipsnius, nagrinėjančius darbus sąryšyje su žmonių gyvenimu. Pasitaisko, kad populiariu pavadinimu, bet nei giamai dirbanti organizacija, pristatoma publikai kaip labai vertinga ir reikalinga žmonijos gyvenimui pagerinti. Žmonės ar organizacijos kurios objektyviai seka pasaulio gyvenimo eigą ir mato tų organizacijų menką, net klaidingą vertę, tyli, nepaneigiamai neužtartautą joms garbę ir tuo lengvina jų darbą demokratijai sunaikinti. Atrodo, paskutiniu laiku, pažangesnioji gyventojų dalis pradeda suprasti tų pavojų ir priešinasi grovėjų dainams. Pirmieji pasipriešinimo ženklai pasireiškė Amerikoje, išrinkus R. Reaganą Amerikos Prezidentu. Šio mis dienomis panašūs veiksniai vyksta Australijoje, Queenslando valstybėje.

Anglikonų dioclezijos sinodas Brisbane praneša, kad sinodas vienbalsiai priėmė rezoliuciją užgriaučią Tarpautinės Amnestijos įstaigos darbus. Sako, kad šioji organizacija rūpinasi žmonės teisės reikalais visame pasaulyje; padeda nuskriaustiems atgauti savo teises. Išvadoje – ragina anglikonų parapijiečius tapti Tarpautinės Amnestijos Organizacijos nariais. Būdamas antikomunistas ir dauge-

lį metų kovodamas su jais dėl jų intervencijos darbuose Queenslando valstybėje, premjeras Bjelke Peterson ir ši sinodo nutarimą, nieko neslėpdamas, atvirai pareiškė: "Aš pilnai sutinku su pareikštom mintimis seniai išleistoje prancūzų žurnalisto Hugues Keraly knygoje, kad Tarpautinės Amnestijos organizacija yra komunistinės propagandos įstaiga. Tikėti ką jie skelbia – negalima. Visas pasaulis žino, kad komunistai labai meluoja. Gyvenime Amnestija tik skelbia parinktus faktus, kurie yra palankūs komunistams ir kenksmingi demokratijai". Pasinaudojęs šia proga jis išjuokia Tarpautinės Amnestijos atstovų kaltinimą Queenslando vyriausybei, kad joje išleisti įstatymai, ypač liečiantieji aboriginelus, yra antihumaniški. Premjeras siūlo kaltintojams palyginti aboriginelų ekonomines gyvenimo sąlygas Queenslande ir savo valstybėse. Tada jie įsitikins, kad jų tvirtinimas yra melagingas – propagandinis.

Premjeras sako, kad Amnestijos įstaigos kolaborantai demokratiškus ekonominius tvarkingus kraštus paverčia komunistų vergais (Rhodezija) ir stiprina Maskvą, ir silpnina Vaka-

L.A.S. SENIŪNŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS IR LAISVOSIOS LIETUVOS 35 METŲ SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

Stepas JAKUBICKAS

1981 m. rugsėjo 5 d., Clevelando Lietuvių Namuose įvyko Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Seniūnų Tarybos metinis suvažiavimas. 10 val. ryto su važiavimą pradėjo Seniūnų Tarybos pirmininkas Stepas Jakubickas, pasveikinęs suvažiavimo dalyvius ir apibūdinęs suvažiavimo paskirtį, pakvietė atsistojimu prisiminti ir pagerbti žuvusius ir mirusius Sąjūdžio narius.

Priėmus darbotvarkę, perskačius gautus sveikinimus ir sudarius reikiamas komisijas, praeito suvažiavimo posėdžio protokolą perskaitė Vyr. Valdybos sekretorius Vytautas Jokūbaitis.

Pranešimus iš veiklos padarė: Seniūnų Tarybos pirmininkas Stepas Jakubickas, Vyr. Valdybos pirmininkas Marijus Blynas, Vyr. Valdybos išdinkas Jonas Skavičius, Vyr. Valdybos sekretorius Vytautas Jokūbaitis, Sąjūdžio Garbės Teismo vardu – Liudas Tamošaitis, iš Vilko veiklos – Kazys Oželis, iš Altos veiklos – Kasperas Radvila, LAISVOSIOS LIETUVOS įgaliotam leidėjui ir Redakcinės Kolegijos pirmininkui Valerijonui Šimkui dėl svarbių priežasčių nedalyvaujant, jo išsami pranešimą perskaitė įgalioto leidėjo pavaduotojas Kazys Oželis. Pranešimas suvažiavime buvo šiltai priimtas. Kontrolės Komisijos pranešimą padarė Komisijos pirmininkas Kazys Oželis (piniginė atskaitomybė ir knygos vedyba vedama tvarkingai).

Pranešimus iš skyrių veiklos padarė septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu. Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

Po įvairių paklausimų dėl pranešimų, kurį septynių skyrių pirmininkai, iš jų kiek ilgesnį pranešimą padarė Hot Springs, Arkansas skyriaus pirmininkas Antanas Bertulis. Kiti skyriai iš Australijos, Anglijos ir kitų vietovių pranešimus atsiuntė raštu.

svarstymų ir nutarimų 6 val. vak. po sėdės baigtas Seniūnų Tarybos pirmininko žodžiu ir Lietuvos himnu.

Sekmadienis, rugsėjo 6 d., 6:30 v. ryto Seniūnų Tarybos pirmininkas Stepas Jakubickas kalbėjo per p. S-tempužio radijo stotį. Čia duodamas kalbos suglaustas tekstas:



Prof. Dr. Antanas RUKŠA, buvęs vienas iš pirmųjų L. L. redaktorių Vokietijoje. Laikraščio steigėjai buvo Stepas ir Vanda Vykintai, Antanas Rukša ir Mykolas Luneckas.

- Kaip ir kitos mūsų centrinės organizacijos ir veiksniai suvažiuoja patikrinti savo veiklą, taip ir rugsėjo 5-6 dienomis Clevelando Lietuvių Namuose vyksta Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Seniūnų Tarybos metinis suvažiavimas, uksiu peržvelgti organizacinę veiklą ir pasvarstyti galimybes tą veiklą suaktyvinti, padaryti našesnę mūsų darbuose, padėti daugiau kovojančiai tautai. Ta proga paminėsim 40 metų Lietuvį tautą sukilimo prieš sovietinį imperializmą ir 35 metų Sąjūdžio laikraščio LAISVOJI LIETUVA sukaktys.

Šių dienų sąlygomis pavienis, neorganizuotas žmogus nedaug ką gali Norėdami padėti kovojančiai tautai turime būti organizuoti. Tikslai organizuotomis tautos pastangomis 1918-1922 metais lietuvų tauta atkovojo savo valstybinę nepriklausomybę. Tikslai bendromis tautos pastangomis ir 1941 metais pagavę momentą buvome nusikratę sovietinę okupaciją.

Toksai momentas artėja ir dabar. Marksistinis komunizmas laike 64 metų nesukūrė žemėje žadėto rojaus Priešingai, kur komunizmas įsigali, tenai skurdas, badas, žudynės, kalėjimai, koncentracijų stovyklos. Komunizmas, kaip ideologija nieko geresnio ir negali duoti. Jis tebesilaiko po licinėmis priemonėmis palaikomas ir jo galybė yra prievartos būdu sulipdyta iš pavergtų tautų, siekiančių išsilaisvinimo.

Lietuvių tautos išsilaisvinimui iš sovietinės okupacijos ir toliau bendromis pastangomis ir vieningu darbu turime stiprinti ir remti laisvės kovą vadovaujančius mūsų Veiksnius, nežiūrint siūlančiųjų naujas idėjas, vietoje mūsų ilgamečio Vilko, su daryti iš samdytų svetimtaučių, atseit tam darbu kvalifikuotų žmonių organą ir jam pavesti Lietuvos laisvinimą.

Tokie siūlytojai yra arba labai nai vūs, arba turintieji maskuotus tikslus. Dar betruko, kad tokius laisvintojus nepasiūlė pasikviesti iš Sovietų Sąjungos.

Tokias žalingas idėjas, nežiūrint iš kokios visuomeninės padėties siūlytojų bebūtų siūlomos, kaip žalingos Lietuvai, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis griežtai smerkia ir niekada nesutiks laisvės kovos ginklą išleisti iš savo rankų.

Anais laikais ir Napoleonas mūsų Mykolui Kleopui Oginskiui prašant pagalbos prieš rusus yra pasakęs i-

sidėmėtinus žodžius: - "Priešų pavergtą tautą gali prisikelti, tik pati ginklą į savo rankas paėmusi". Taigi tik pati tauta ginklą į savo rankas paėmusi gali išsilaisvinti, bet jokių būdu neatidavusi jį į svetimas rankas.

Lietuvių tauta yra skaudžiai nukentėjusi nuo sovietinių okupantų laike masinių trėmimų, laike 1941 metų sukilimo ir partizaninės kovose prieš sovietinį imperializmą. Tauta ir šian dien sunkiose aplinkybėse grumiasi su okupantu dėl savo laisvės. Nepalūžkime ir neišleiskime kovos ginklo iš savo rankų ir mes gyvenantieji laisvės kraštuose.

Tad visi kartu su Maironiumi Petišis į petį organizuoti stokim į darbą už mylimą šalį ir prikeltume Lietuvą mūsų!

10 val. ryto visi suvažiavimo dalyviai dalyvavo Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje pamaldose už žuvusius ir mirusius Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio narius. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Kijauskas. Pamaldos buvo įspūdingos jungiamos su Tautine švente. Šv. Mišios pradėtos chorui giedant Lietuva Brangi, o užbaigus Lietuvos himnu. Pamaldose dalyvavo apie trys šimtai žmonių.

12 valandą visi suvažiavimo dalyviai buvo pakviesti pas bičiulius O. ir V. Jokubaičius į rezidenciją pietums. Čia Ponia Jokubaitienė daug trūsė, kol aprūpino ir pavaišino tokių gausų svečių antplūdį. Bičiulių Jokubaičių rezidencija randasi gražioje parkais padabintoje aplinkoje ir Ponios Jokubaitienės gėlininkystėje, kur visas namo išoris apsidintas gražiomis gėlėmis ir apaugęs aukštais medžiais, kur randasi pavėsinė poilsui ir auklėtet Joninių apeigoms. Žvelgiant į medžiais ir krūmais apaugusią pasaitą, toliau matosi žiurienanti upe primenantį Kauno Aukštąją Fredą.

3 val. p. p. Clevelando Lietuvių Namuose įvyko LAISVOSIOS LIETUVOS 35 metų sukakties minėjimas.

Minėjimą ruošė Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Clevelando skyrius, Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo skyriaus pirmininkas bič. Jonas Virbailis. Sugiedojus Lietuvos himną, sekė trumpos kalbos ir sveikinimai. Kalbėjo LAS Vyr. Valdybos pirmininkas Marijus Blynas, Seniūnų Tarybos pirmininkas Stepas Jakubickas ir LAISVOSIOS LIETUVOS įgalioto leidėjo pavad. Kazys Oželis, plačiai apžvelgdamas LAISVOSIOS LIETUVOS 35 metų kelią ir vargus iki šių dienų laikraščio išugdymo ir pavyzdinę ir gražų laikraštį.

Sukakties minėjimo proga LAISVAJĄ LIETUVĄ sveikino gražiais ir šiltais žodžiais linkėdami ir toliau eiti tiesiu lietuvišku keliu, vedant neatlaidžią kovą dėl Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo: L. K. V. S-gos "Ramovė" C. v. p-kas A. Jonaitis, Lietuvių Krikščionių demokratų Clevelando skyr. pirmininkas A. Garka, "Dirvos" ir Vilties Draugijos vardu - A. Laikūnas, Vienybės sąjūdžio vardu - K. Žiedonis, Lietuvių Namų Direkcijos vardu pirm. - Z. Dučmanas, Liet. B-hės Clevelando skyr. p-kas - K. Karalis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos - St. Lazdinis.

Raštu sveikino pirmojo redaktoriaus Stepo Vykinto-Povilavičiaus žmona ir jo talkininkė leidžiant L. L. Memingene, Vanda Vykintienė, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Adelaidės skyriaus p-kas V. Stalba (Australija), L. L. Redakcinės kolegijos narys Vl. Petkūnas (Australija) ir Seniūnų Tarybos seniūnas Vladas Marcinkevičius (Australija).

Laikė minėjimo sukaktuviniškai LAISVAJAI LIETUVAI paremti įteikti dovanas - Vincas Čechys 50.00 dol. LAS Hot Springs skyrius 150.00 dol. ir LAS Delhi, Kanada, skyrius 50.00 dol.

Meninę programą išpildė solistas J. Kazėnas, pianinu palydint muz. Vytautui Puškoriui ir Lietuvių Tauti-

(Nukelta į 4 psl.)

(Nukelta į 4 psl.)



Laisvoji Lietuva

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531



Published bi-weekly on Thursdays by

LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION

Subscription Rates: \$ 10, annually, in Canada \$ 12.00. Individual copy 50c.
SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS
(USPS 301 - 580)

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS. Įgaliotas Leidėjas Valerijonas Šimkus. Pavaduotojas Kazys Oželis. Redaktorius Morkus Šimkus. Administratorius Alfonsas Rimas.

Redakcinė Kolegija: Marijus Blynas, Vilius Bražėnas, Algirdas Budreckis, Gediminas A. Grigaliūnas, Stepas Jakubickas, Jurgis Juodis, Jonas Miškinis, Vladas Petkūnas, Kasperas Radvila, Vytautas Semaška, Kazys Tautkus, Stepas Varanka, Jonas Virbalis, Juozas Vilutis ir Povilas Žičkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir į jos talso savo nuožiūra.

Prenumerata metams 10 dolerių. Kanados pinigais 12 dolerių. Atskiras numeris 50 centų.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Seniūnų Tarybos Suvažiavimas

Įvykęs 1981 m. rugsėjo 5-6 d. d. Clevelande,
P A R E I Š K I A

- Kad su džiaugsmu vertina JAV Prezidento ir vyriausybės tvirtą nusistatymą sovietų imperialistų atveju ir ateityje laukia dar griežtesnio atsako prieš sovietų užmąstius.
- Kad pritardamas ALT'o ir VLIK'o veiksmai ir jų palaikymas, griežtai nusistatęs prieš bet kokių samdytų, svetimų organų sudarymą, kurie imtųsi Lietuvos laisvinimo darbo, ar jo propaganda.
- Kad ALT'as ir VLIK'as, Bendruomenė ir kiti vienetai, kurie rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu ir lietuvių išlaikymu darniai bendrai veiktų, nes darbo dirva labai plati.
- Kad LAS nariai netiktai vengti ginčų ir nesutarimų tarpusavyje, bet ir palaikydami ryšius su kitais asmenimis ar organizacijomis prisilaikytų solidarumo. Juk Lietuvos laisvinimo darbas, o tuo pačiu kova prieš komunizmą mus įpareigoja dirbti vieningai.

Suvažiavimo įgalioti: Kazys Oželis
Stefanija Rūkienė
Morkus Šimkus

Clevelandas, 1981 m. rugsėjo 6 d.

MAŽIAU ŽODŽIŲ, DAUGIAU DARBU

Jonas MIŠKINIS

Sakoma, jog tik kultūringa, susi-pratusi ir dorai išauklėta tauta tegali būti atspari. O ji tokia esti, kai nusimano ji pati jog yra gyva ir žino kolia siekanti. Vadinasi, jos atsparumo galia eina iš jos susipratimo.

O kas yra tauta? Tautos sąvokoje yra glaudžiai susiję šie pagrindiniai dalykai: gimtoji žemė, iš senovės išgyventa, bendroji gyventojų kilmė, jų bendroji praeitis ir jų bendroji kalba iš tėvų ir protėvių paveldėta.

Tai objektyvūs tautos pagrindiniai pažymiai. Tačiau jų vienas dar nepakanka. Būtinai reikalingas dar ir šis subjektyvus pažymis, būtent: gyva, vieningai pasireiškianti tautos narių sąmonė. Turėdama šias savybes tauta siekia atgauti laisvę ir jos nepriklausomybę.

Pavyzdžiui žydai, nustoje savo girtosios žemės, pametę savo bendrąją kalbą, jų senovėje vartotą, tačiau vis

ties siekė ją atgaivinti, ją kurdami ugdė naujas dvasines vertybes, literatūrą, stengdamiesi atgauti savo tėvynę - Palestinę, kur gilioje senovėje buvo išsikūrę ir yra tapę tauta, ir, galiausiai, svajojo atsistatyti tenai savą, kad ir mažą valstybę.

Ir ką, ar žydai savo tikslo nepasiekė? Tas jų siekimas lietuviams gerai žinomas. Pavyzdžiui, vokiečių partelė sako: klein, aber mein, - nors ir mažas, bet savas. Vadinasi, žydų tauta nenuskeno ir neišnyko žmonių jūrose. Skirtinga kilmė, tikyba iš laikų jų padėmę nenutautintą ir po ilgų amžių atgavo ne tik laisvę, bet ir nepriklausomą valstybę susikūrė.

Štai, kad ir airių tauta. Ji taipogi yra išsibarsčiusi, bet gerai susipratusi, turi savo gimtąją žemę, turi netai seniai (istoriniu požiūriu imant) atkūrusią valstybę, bet daugumas jų kalba svetima - anglų kalba. Nors

airiškai ne visi kalba, tačiau jų kons titucija pirmon vieton vartoja airių kalbą. Norima, kad visi tautinės sąvokos pagrindiniai pažymiai būtų atstatyti. Žodžiu, kas savo - atgaivinti svetimą - atmesti, atsisakyti.

Taigi ir mūsų tautos butis turi daug panašumo su airių buitimi. Nors Didžiąjai Lietuvos Kunigaikštijai vadovavo lietuviai, su pilnai spindinčiais tautinės sąmonės pažymiais, tačiau ilgai didžiūnai, valdovai, o vėliau paprastieji bajorai, kad ir patriotais dėjęsi, nutolo nuo savo gimtosios kalbos ir įvyko lūžis. Tauta suskilo į dvi dalis: Atsirado pavojinga spraga, kurios nesuskubo užtaisyti ir per ją išiveržė naujas netikėtas priešas svetima kultūra.

Vienok Aukščiausiojo Apvaizdos lėmimu, gimė tautai naujos jėgos nauja gyvybės ugnis. Patekėjo A UŠRA, vėliau VARPAS ir nušvietė kankinę Lietuvos erškėčiuotą kelią į laimingą gyvenimą.

Sušvitęs laisvės gyvenimas, pažadino mūsų tautos jėgas ir pagaliau su ginklu rankose atsikovota saulais vė. Atgimusi Lietuvos kovotojas pasirodė ne menkesnis už senovės Gedimino, Kęstučio, Vytauto Lietuvos gynėjus. Sena karingumo dvasia nugalėjo visas kliūtis į laisvę.

Nors ir daug vargo pakelta, daug kančių iškentėta, daug aukų padėta, bet visas tas vargas, visas Lietuvos žemėje pralietas kraujas nenuėjo vel tui.

Bet štai, pačiame Lietuvos žydėjimo gražume, mūsų tauta vėl pateko okupantų vergijon. Daugeliui pavyko nuo to baisaus okupanto pasprukti. Praradome laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, bet tauta nemirė. Nors dabar tautinės sąmonės žarija peles apnešta, tačiau tikėjimės, kad ji vėl atsigaus - sužerės! Taip mus verčia tikėti ligšioliniai lietuvių tautos atgimimo laimėjimai, o tas ir de da mums visiems pareigas - kur be būtum, kur begyventum, turim nesi - liaujant ir nepaisant sutinkamų kliūčių, dirbti tautos laisvei toliau.

Tautos atsparumas reikalauja iš mūsų visų, kad būtume vieningi, kad susivaldytume nuo asmeniškumo, pa galvotume, ar tas nepakenkia bendriems Lietuvos laisvinimo darbams. Mūsų siekiai turi būti persunkti giliu patriotizmu ir pasiryžimu. Todėl burkime savo veiklos pajėgas planingai. Skiepykim jaunoje kartoje kilnius mūsų tautos idealus. Ties darbai, pagrindinis lobynas. Šią prasmę tauta yra daugiau praeitis ir ateitis. Didžiais darbais tauta rašo istoriją. Iš jos semiamės sau galios ir siekiame geresnės ateities.

Kur Einame ir Ko Sleikiame? Kazys LIZDEIKA (Tęsinys iš pereinamo nr.)

Toliau dėmesio vertas straipsnis "Krokodilo sąrašas", (1981. 6. 3), kurias jų autoriui J. Šoliūnui labai teisingai "nušluostė" Jonas Daugėla rugp. 5 dienos "Drauge" laišku skyriuje. Tik liūdina ir keista, kad tas pats dienraštis po savo aprašymų apie destruktivų žurnalizmą, kituose numeriuose tvorja per galvas visiems ALTos, VLIKo veikėjams ir visiems kitiems, kurie tik drįsta ginti savo galvoseną nuo frontininkų ir LB įsakymų ir įtaigavimų. O taipgi joks kitas laikraštis nekala vienių į savo nei kito grabą, kaip tik tas pats "Draugas" dažnai talkinant "Pasaulio Lietuviai" "Darbininkai", "Aidų" žurnalui ir "Į Laisvę". Ir tai pačių iškiliausių katalikų kontroliuojamos spaudos darbuotojų redaguojami, anot "Draugo" vedamojo (rugp. 3 d.), tik jie čia tą vinį kala ne į savo grabą, bet į ALTos VLIKo ir kitų darbuotojų, o patys skundžiasi, kad jiems kiti kala. Apie tokias nesąmones randa vietos laikraščio redakciniuose straipsniuose, o teisingos ir būtinos visiems lietuviams žinoti VLIKo nuomonės pareikima dėl norinčių Lietuvos laisvinimo klausimą ir darbą atiduoti už gerus pinigus svetimiems, nukiša į vos pastebimą puslapio vietą tarp Fune ral Home skelbimų ir užuojautų. Tikėkim, kad kartu su artėjančiu rudėniu, po malonių vasaros atostogų savo energiją pradės naudoti ne barmėnais ir "terorui" tarp savųjų, bet būtinai ir bendriems didiesiems mūsų uždaviniais - bendromis jėgomis siekiant Lietuvai laisvės.

Algirdas BUDRECKIS

VOLDEMARAS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS 11 DIPLOMATIJOS PRADŽIA

Vilniaus užėmimas ir tolimesnis Lenkijos kariuomenės veržimasis Lietuvos teritorijon iššaukė jų kovas su lietuviais, o tai kenkė bendrai kovai su bolševikais, kuria buvo suinteresuotos Santarvės valstybės, pirmoje eilėje Prancūzija. Tų lenkų ir lietuvių tarpusavio susidūrimų išvengimui Santarvės valstybės 1919 m. birželio 18 d. nustatė pirmąją demarkacijos liniją. Lenkai jos nepaisė, toliau verždamiesi Lietuvon. Tuomet, 1919 m. liepos 27 d. Santarvės aukščiausioji taryba nustatė antrą demarkacijos liniją, vadinamą maršalo Fochio (Focho) liniją. Tačiau, lenkai ir ją peržengė.

Demarkacijos linijos turėjo grynai karinę reikšmę tikslu išvengti kovų tarp lietuvių ir lenkų kariuomenių, kariaujančių su bendru priešu - bolševikais, ir jas nustatant įsakyti buvo pabrėžta, kad jos negalės turėti jokios reikšmės nustatant sienas. Visai kitokią prasmę ir reikšmę turėjo vadinamoji Curzono linija pagal Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministro George Nathaniel lordo Curzono pavardę. Ji buvo nustatyta Aukščiausios Santarvės tarybos deklaracijoje apie laikinas Lenkijos rytines sienas, priimtoje Paryžiuje 1919 m. gruodžio 8 d.

Lordas Curzonas savo deklaracijoje pareiškė: - Didžiosios santarvinės ir draugingos valstybės - pripažinusios, kad svarbu kaip galima greit - čiau baigti tą politinio netikrumo padėtį, kurioje yra lenkų tauta, ir neapsprendamos vėlesniųjų sąlygų, turinčių nustatyti galutines Lenkijos rytines sienas, skelbia pripažįstančios Lenkijos vyriausybei teises (1919 m. birželio 28 d. sutarties su Lenkija aukščiausiai numatytomis sąlygomis) organizuoti reguliarią administraciją buvusiose Rusijos imperijos teritorijose ir vakarus nuo čia aprašytos linijos. Seka smulkus sienos aprašymas nuo taško, kur senoji Rusijos ir Austrijos-Vengrijos siena susitinka prie Bugo upės, iki taško, kur ji pasiekia senąją Rusijos ir Rytprūsių sieną.

Deklaracijos gale pabrėžta: "Teisės, kurias Lenkija galėtų pareikšti į žemes, esančias ir rytus nuo šios linijos yra įsakyti demarkacijos linijos".

Curzono linija atskiria Gardiną nuo Lenkijos, bet lenkų pusėje palieka Seinus, Punsę ir kitas lietuvių gyvenamas vietas. Šiaip jau linija teko laikyti Lietuvai palankia, nes Vilniaus kraštas paliekamas Lietuvai, nors ji buvo nustatyta be Lietuvos vyriausybės žinios ir Lietuvai net nebuvo pranešta. Lietuva apie tą liniją oficialiai sužinojo tik 1920 m. rugsėjo mėn.

Savo darbą Taikos konferencija formaliai baigė 1919 m. birželio 28 d. Lietuvos delegacija susidomėjo Taikos sutarties turiniu. Sutarties 433-sis straipsnis Vokietijai palikti karinius dalinius Pabaltiję kol Santarvė nutars įsakyti jų pasitraukimą. Tai buvo keista padėtis: Santarvė ir vokiečiai veikė kartu, kaip kokie sąjungininkai. Kitas Lietuvai svarbus punktas sutartyje buvo Klaipėdos krašto (Memelland) atskyrimas nuo Rytprūsių. Nors Lietuva nebuvo išvardinta sutartyje, buvo aišku iš Clemenceau atsakymo vokiečiams, kad ši sritis būsianti pajungta Lietuvai, kai to krašto politinis statusas nusistovės.

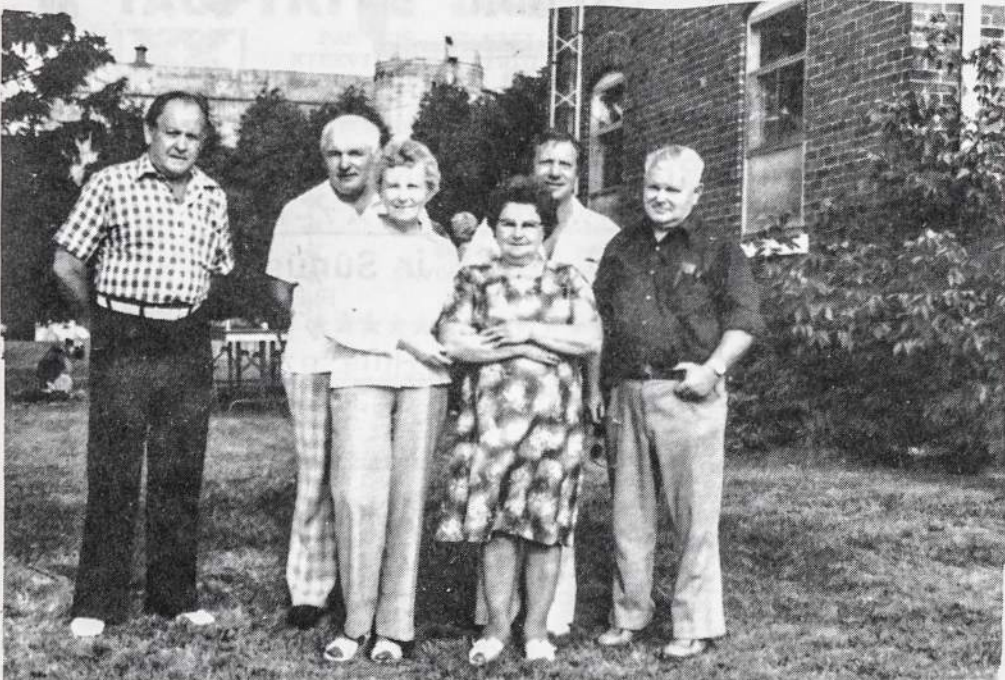
Voldemaras iškėlė protestą, kad Lietuva nebuvo sutartyje paminėta kaip Klaipėdos krašto naujas suverenas. Jis taipgi protestavo, kad Nemuno kairysis krantas liko Rytų Prūsijoje, kad turėtų būti praverstas plebiscitas anapus Nemuno. Jis pareiškė, kad Nemuno internacionalizacija buvo neteisinga.

Santarvininkai, tačiau, kol kas, nieko nedarė administratyviai atskirti Klaipėdos kraštą nuo Rytų Prūsijos. Lietuvos delegacija nepriklausomybės pripažinimo klausimą kėlė ne tik Paryžiuje. 1919 m. gegužės 31 d. dr. J. Puryckis, eidamas pasiuntinio pareigas Berlyne, rašė Petru Klimui, Lietuvos delegacijos nariui: "Paryžiuje, dėl Lietuvos užsienio reikalų ministerijos. Puryckis rašė: "p. Šaulys sugrįžo iš Varšuvos ir rodo tuo tarpu užsiims tvarkyti užsienio reikalų ministeriją, kas yra labai reikalinga, nes dabar mūsų užsienio reikalų ministerijos kaip ir nėra, nes p. Sleževičius kaippo ministeris pirmininkas neturi laiko užsiimti."

Taikos konferencijai baigus, žymiai sumažėjo galimybės susitikti su Vakarų valstybių atstovais ir betarpiškai jiems kelti rūpimus klausimus. Taikos konferencijos oficialūs veiksmai dažnai pakenkdavo Pabaltijo šalims. Baltijos klausimo komisija rekomendacijos suteikti Pabaltijo valstybėms naujus kreditus būdavo atidėti, nes kreditų niekas netekdavo nepripažintoms vyriausybėms. Kita kenksminga pasėkmė buvo konferencijos planas sąjungininkams okupuoti ir administruoti Klaipėdos kraštą, kadangi toji teritorija negalėjo būti perduota nepripažintam kraštui. Baltijos komisijos pastangos pakeisti "Baltijos politiką" nuėjo niekais, nes Santarvės aukščiausioji taryba norėjo subordinuoti Baltijos politiką "Konferencijos aukštajai politikai" (t. y. Rusijos klausimui).

Nežiūrint šitų kliūčių, palaipsniui Lietuva išgavo netiesioginį pripažinimą Santarvės pradžioje palankius veiksmus Lietuvos atžvilgiu be formalios pripažinimo deklaracijos. Palaipsniui buvo nukelta Pabaltijo blokada, nes Santarvė ėmė skaitytis su faktu, jog Pabaltijo vyriausybės tolimesnis pasipriešinimas bolševikams ir vokiečiams priklauso nuo medžiaginės paramos iš Vakarų. 1919 m. liepos 19 d. pulkininkas Dawley Taline pranešė JAV delegacijai Paryžiuje, kad reikia imtis priemonių sustabdyti lietuvių priklausomumą nuo vokiečių. Esamoje situacijoje Lietuvos veiklos horizontai riboti. "Bet koks ryšys su Vokietija nutraukimas atimtų vienintelį maisto tiekimo šaltinį nuo Lietuvos, ir vien šis faktas įgalina sąjungą su Vokietija". Amerikiečių didesnis susidomėjimas lietuviais iššaukė lenkų nepalankią reakciją. Dziennik Berlinski 1919 m. rugsėjo 2 d. laidoje šis lenkų nepatenkinimas sąjungininkų susidomėjimu Lietuva atsispindėjo pasikalbėjime su Lenkijos ministru pirmininku Paderevskiu.

(Bus daugiau)



L.A.S. Delhi skyriaus valdyba. Iš kairės: Gediminas Rugienis, Andrius Usvaitas - pirmininkas, Vanda Jakubickienė, Elena Mačiulienė, Jonas Vleiraitis ir Juozas Vitas.



L.A.S. Delhi skyriaus susirinkimo dalyviai.

10 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Š. m. rugsėjo 26 d. sueina 10 metų kai mirė mūsų gerbiamas Lietuvos Generalinis Konsulas Dr. Petras DAUŽVARDIS.

Veliuonis buvo gimęs 1895 m. lapkričio 16 d. Pakamančio vieniemy, Bebrinės valsč. „Alūkstos apskr.“, 1914 m., turėdamas tik 19 metų atvyko į JAV ir apsisitojo Newark, N. J. 1918-22 m. studijavo Valparaiso universitete, 1922-24 m. Georgetown, Washington, D. C. universitete, gaudamas teisių bakalauro laipsnį. 1940-43 metais dar studijavo John Marshall teisės mokykloje, kur įsigijo teisių daktaro laipsnį.

Visuomeniniam ir spaudos darbe dalyvavo nuo 1915 m. Valparaiso universitete dėstė lietuvių kalbą. 1920m buvo Katalikų moksleivių susivienijimo sekretorius ir pirmininkas, 1924-25 m., kol išvyko Lietuvon, buvo Darbininkų sąjungos sekretorius ir "Darbininko" redaktorius. Rašė lietuvių ir amerikiečių spaudoje. Jo kalbų yra atspausdinta Congressional Record leidiniuose, daug rašė Chicago dienraštyje Heral-American, žurnalė Destiny ir Marian. Taip pat Lietuvos reikalais yra parašęs įvairien Amerikos laikraščiams daug laiškų gindamas laisvės reikalus ir skelbdamas lietuvių kultūrinius laimėjimus. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos tarnyboje velionis dirbo apie 46 metus. 1925-1937 m. buvo vicekonsulu Lietuvos Gen. Konsulate New Yorke, nuo 1937 m. balandžio 1 d. ligi mirties, išstius 34 metus, buvo konsulu ir generaliniu konsulu



Chicagoje.

Lietuvos generalinio konsulo Dr. Petro Daužvardžio mirtis yra didelis nuostolis Chicago lietuviams, lietuvių tautai, Lietuvos valstybiniam tęstinumui, diplomatinei tarnybai ir išeivijos lietuvių veiklai. Jo mes pasigendame. Dabartiniu metu jo pargas perėmė žmona Juzė, kuri labai sėkmingai tvarko visus lietuvių tautą liečiančius reikalus.

Tarptautinė AMNESTIJA

(Atkelta iš 2 psl.)

ry demokratiją. Šie vadinami "svieto lygintojai" visai to nemato ir tuo nesirūpina. Daugeli kraštų pavertė komunistų valdomais ir toliau tam tikslui darbuojasi.

Pirmas ginti Amnestijos įstaigą stojo Brisbano arkivyskupas Grindzolis ragino premjerą pakeisti nuomonę į gerąją pusę. Paaikšino, kad Amnestijos organizacija suorganizuota 1961 m. krikščioniško nusistatymo žmonų. Atrodo, kad arkivyskupas nepastebėjo, kad šiandieną Amnestija, kaip Hugues Keraly sako, yra netikri krikščionys, bet komunistai ar jų simpatikai. Dabartinis tos organizacijos tikslas visai kitoks, negu buvo organizavimo pradžioje.

Amnestijos organizacija dėl nusižengimo žmogaus teisei labai dažnai mini Čilę, Pietų Afriką, Argentina ir kt., bet niekados nepamini Sovietų Rusiją. Ten žmogaus teisė daugiausiai niekinama. Kodėl Amnestijos Organizacijos toks nevienodas traktavimas?

Antruoj šios organizacijos gynėju atsiliopė buvęs Brisbano prelatas Jan George. Jis priminė premjerui, kad 1980 m. rugsėjo mėn. premjeras kalbėjosi su ukrainiečių kaliniu, kuris iš Sovietų kalėjimo buvo paleistas Amnestijos organizacijos pastangomis.

Aš sutinku su prel. J. George informacija apie kalinio paleidimą iš kalėjimo, tik noriu, kad šis tvirtinimas būtų papildytas sakiniu: iš daugelio tūkstančių ukrainiečių, esančių Sovietų Rusijos kalėjimuose, tikrai vienas, su kuriuo kalbėjosi Bjelke Peterson, buvo paleistas. Kaip matosi iš šio, pavyzdžio Amnestijos Organizacija nuskriaustiesiems padeda labai mažai. Kištis į valstybės reikalus ir kelti nerimą gyventojų tarpe, ypač Pasaulio Bažnyčių tarybos atstovams, ne tik nepatartina, bet ir pavojinga. Pagrindinė Pasaulio Bažnyčių atstovų pareiga yra gelbėti tikinčiųjų laisvę, išpažinti Dievą, bet nedinti bedievių skaičių, kaip iki šiol daroma (Rhodezija, Pietų Vietnamas ir kt.).

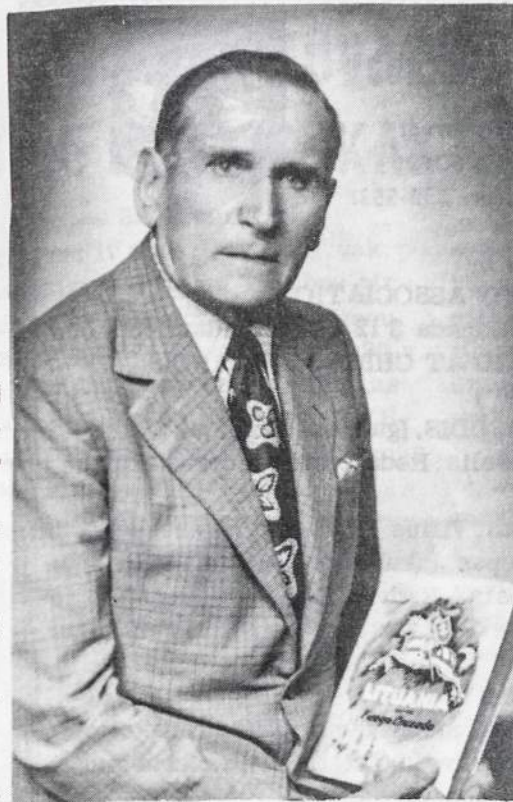
Šiuo laiku lygybę reikia pradėti vykdyti Sovietų Rusijos pavergtų tautų tarpe. Jie tai laisvei yra paruošti ir jos laukia ir gali ja naudotis.

Igyvendinus laisvę Sovietų Rusijos pavergtuose kraštuose, kitur ji bus greitai ir lengvai įgyvendinta.

Brisbano arkivyskupui Grindrod ir prelatui J. George patartina dirbti tikintiesiems laisvę atgauti ir ją išlaikyti, nes šiuo laiku yra labai dideliame pavojuje, o gyvenimą tvarkyti Queenslande - palikti premjerui Bjelke Peterson, kuris labai gerai tvarkosi. Noriu pabrėžti, kad daugelį metų premjeras Bjelke Peterson gasdinamas prarasti valdžią, bet jis vis yra valdžioje. Gyventojai nenori prarasti gero valstybės vadovo. Manau jis bus vadovu ir toliau.

Skaitykite ir platinkite

LAISVĄJĄ LIETUVĄ



A. a. Juozas Šiušis, buvęs Laisvosios Lietuvos bendradarbis Argentinoje su savo išleista knyga LIETUVA ispanų kalba.

SUVAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 2 psl.)

nio Meno Ansamblio Čiurlionis kanlininkai ir ragelininkai, vadovaujant Onai Mikulskienei.

Duetas: Jaunystės žaismas-Aukšė Bankaitė ir Elena Mulolytė. Sekstetas-Lietuvių Tautinių Šokių suitas ir ištrauka iš Rapsodijos - "Ant Nemuno Kranto"- Rytas Urbaitis, Rūta Gincaitė, Frank Plesko, Jonas Mulolis, Aukšė Bankaitė ir Elena Mulolytė, Kūriniai komp. A. Mikulskio.

Minėjime dalyvavo apie šimtas žmonių. Minėjimas užbaigtas Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Clevelando skyriaus pirmininko Jono Virbalio padėkos žodžiu ir kavute.

Nemačiau tėvų mylimo krašto, jis kaip pasakoj brangus, gražus. Dėl jo laisvės jaunystė mus bręsta, mylint tautą jis amžiais nežus.

A. A.

Inž. Algimantui TAMOŠAIČIUI

tragiškai žuvus Lietuvoje, jo tėveliui LIUDUI TAMOŠAIČIUI, mūsų mielam Bičiuliui, reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdėdami apgailestaujame, kad pasaulyje net ir mirtis užleidžia būtinybei pirmenybę prieš tiesą. Kas supras Aukščiausiojo kelius?

Jurgis ir Monika Juodžiai

Mylimam Sūnui

A. A.

Inž. ALGIMANTUI

okup. Lietuvoje tragiškai žuvus, liūdintį tėvą, LIUDĄ TAMOŠAIČI ir kitus šeimos artimuosius čia ir ten, giliai užjaučiu.

Kazimieras Bačasukas

A. A.

Inž. ALGIMANTUI TAMOŠAIČIUI

tragiškai žuvus okup. Lietuvoje, jo tėvui Liudui TAMOŠAIČIUI reiškiamo gilią užuojautą.

Lietuvių Moterų Klubų Federacija
ir
Jos Klubas New Yorke

BALTIC MONUMENTS, INC.

LEONIDA KAZĖNAS

ATDARA KASDIEN NUO 10 - 5 VAL.
IŠSKYRUS ANTRADIENIAIS.

2821 W. 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629

PHONE 312/476-2882



BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

4306 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Telephone: 582-8055

Gene and Barbara Drish

FLOWERS ARE ALWAYS IN GOOD TASTE!

BRIGHTON BAKERY

Ivairių rūšių ruginė duona - tortai - pajai - pyragaičiai
Greitai ir sąžiningai išpildomi specialūs užsakymai:
Vestuvėms ir kitoms pokyliams

2457 West 46th Place
Chicago, Illinois

Tel.: 847-4250

8359 South Saginaw Street
Chicago, Illinois

Tel.: 734-3400

Antanas ir Nijolė MACKEVIČIAI, Savininkai

Telefonas
776-4363

J & J Pharmacy

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 West 69th St. - Chicago

vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydymas
žolės ir t.t. Važiuojamos kėdės, remantai ir
kt., pirkti ar nuomoti.

Angela ir Vytenis Dirksiai
savininkai

Nemokamai supakuojame dovanas.
PRISTATYMAS NEMOKAMAI

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION			
1. TITLE OF PUBLICATION		2. DATE OF PUBLICATION	
LAISVĄJĄ LIETUVĄ - FREE LITHUANIA		Sept. 17, 1980	
3. ADDRESS OF PUBLICATION		4. ADDRESS OF HEADQUARTERS	
1111 West 11th Street, Chicago, Illinois 60629		1111 West 11th Street, Chicago, Illinois 60629	
5. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (DO NOT WRITE IN THESE SPACES)		6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESSES OF ALL OTHERS WHO HAVE BEEN OR ARE TO BE EMPLOYED BY THE PUBLICATION SINCE THE PREVIOUS REPORTING PERIOD	
Publisher: V. Rudminas, 333 South Dearborn, Chicago, Illinois 60629		Editor: J. V. Rudminas, 333 South Dearborn, Chicago, Illinois 60629	
Managing Editor: J. V. Rudminas, 333 South Dearborn, Chicago, Illinois 60629		Other: J. V. Rudminas, 333 South Dearborn, Chicago, Illinois 60629	
7. CIRCULATION DATA FOR THE PREVIOUS REPORTING PERIOD		8. CIRCULATION DATA FOR THE PREVIOUS REPORTING PERIOD	
a. Total number of copies (net press run)		b. Total number of copies (net press run)	
c. Total number of copies (net press run)		d. Total number of copies (net press run)	
e. Total number of copies (net press run)		f. Total number of copies (net press run)	
g. Total number of copies (net press run)		h. Total number of copies (net press run)	
i. Total number of copies (net press run)		j. Total number of copies (net press run)	
k. Total number of copies (net press run)		l. Total number of copies (net press run)	
m. Total number of copies (net press run)		n. Total number of copies (net press run)	
o. Total number of copies (net press run)		p. Total number of copies (net press run)	
q. Total number of copies (net press run)		r. Total number of copies (net press run)	
s. Total number of copies (net press run)		t. Total number of copies (net press run)	
u. Total number of copies (net press run)		v. Total number of copies (net press run)	
w. Total number of copies (net press run)		x. Total number of copies (net press run)	
y. Total number of copies (net press run)		z. Total number of copies (net press run)	

MAZEIKA & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. - Chicago
Telefonas: REpublic 7-8600

9837 So. Kedzie Ave. - Evergreen Park
Telefonas: 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 WEST 71ST STREET - CHICAGO, GR 6-2345/46

1410 SOUTH 50TH AVENUE - CICERO, TO 3-2108/09

----- Aikštė Automobiliams Statyti -----

LIETUVIŲ
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIŲ
DRAUGIJOS
NARIAI

PETRAS BIELIŪNAS

4348 South California Avenue LA 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 South Lituanica Avenue YA 7-1138/39

STEPONAS C. LACK ir Sūnūs

2424 West 69th Street RE 7-1213

2314 West 23rd Place VI 7-6672

11028 Southwest Highway - Palos Hills 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 South Halsted Street YA 7-1911

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 South Lituanica Avenue YA 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 South 50th Avenue - Cicero OL 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

1729 South Halsted Street, Chicago Tel. 226-1344



J. Vil.

NUOTYKIAI

VAIKAI GIMDO VAIKUS

NIXONAS NENUSĖDI VIENOJ VIETOJ

Pereitais metais paauglės mergaitės pagimdė 1.1 milijono kūdikių. Kai kurios jų savo kūdikių atsižadėjo, arba tiesiog pametė. Bet 96% jaunamėčių motinų pasiliko vaikus auginti. Tų vaikų tėvai, paaugliai berniukai, reikalingi padeda motinai vaiką auginti, tik vienas iš dešimties. Visi kiti atsisako nuo bet kokios atsakomybės.

Todėl apie trečdalis tokių jaunamėčių mamų kreipiasi į Socialės pagalbos įstaigas "Welfare", prašydamos pašalpos sau ir vaikui išlaikyti. Tokioms mergaitėms ir jų pagimdytiems vaikams valstybės išdala kasmet išleidžia apie 8 milijonus 300 milijonų dolerių iš piliečių sumokėtų mokesčių.

DIRBANTEJI IR BEDARBIAI

Nepaisant ekonominio atoslūgio J. A. V-se dirbančiųjų skaičius visą laiką auga. 1960 mt. dirbančiųjų buvo 69.6 milijono, 1970 mt. jau buvo 82.7 ml. o iki 1980 metų jų skaičius išaugo iki 104.7 milijono.

Bedarbių skaičius šiuo metu tėra 7.7 milijono, 285 tūkstančiais mažesnis, negu pereitais metais. Skaičiuojant nuošimčiais, šiuo metu yra 7.2% darbininkų be darbo. Bet bedarbių nuošimtis nelygus įvairioms darbininkų grupėms. Daugiausia be darbo bastosi negrų ir kitų mažumų jaunuliai, kurie mažaraščiai ar visi beraščiai, pašalinti iš mokyklų ir jokio darbo nemokantieji ir nelabai norintieji. Tokių bedarbių yra net 45.7%. Jei paskaičiuoti bendrą bedarbių skaičių pagal rases, tai daugiausia bedarbių yra negrų tarpe (suaugusių ir paauglių) – net 16.2%, meksikiečių ir kitų latynų – 9.7%, o baltųjų bedarbių tėra 6%.

Buvęs prezidentas R. Nixonas, kuris nebaigęs savo 2-sios kadencijos buvo demokratinio Kongreso 1974 metais išstumtas iš Baltųjų Rūmų, persikėlė į savo ištaigingą, ispanų stiliaus rezidenciją, San Clemente, Kalifornijoje, prie Ramiojo vandenyno krantų. Floridoj jis dar turėjo nuosavą vasarvietę. Bet senas politikas negalėjo ilgai išbūti nuošaliuose vietose. Jį traukė Washingtonas, New Yorkas, kur rutuliojasi politiniai įvykiai ir sprendžiami svarbieji valstybės klausimai. Todėl jis pardavęs abi nuosavybes, prieš dvejus metus nusipirko New Yorko mieste 4-rių aukštų rūmų ("townhouse") ir kurious persikėlė gyventi. Už tuos rūmus Nixonas sumokėjo 750,000 dolerių. Bet ir čia jis ilgai nerimo. Šiemet neseniai jis tuos rūmus už 2 milijonus 600 tūkst. dolerių pardavė Syrijos ambasada.

Dabar R. Nixonas nusipirko Saddle River, New Jersey kitą, tik 7 kambarių namą, sumokėdamas už jį irgi gražią sumą – 1 ml. 200 tūkst. dol.

KEISTAS NUOTYKIS

Į vieną Chicagos batų krautuvę įėjęs jaunas vyrukas, išsirinęs gražius lakuotinius batus, užsėdėjo ir nesumokėjęs spruko laukan. Pardavėjai išsoko jį vyti. Vagišius nepastebėjęs pravažiuojančio sunkvežimio, pateko po jo ratais ir buvo su-triuškintas.

Įvykį aprašydamas mūsų didysis dienraštis, neparašė kur vagišius tuos batus buvo užsidėjęs. Tur būt ar ant pečių, negi ant galvos. Bet jei jis būtų naujais batais apsiavęs, tai gal ir nebūtų po sunkvežimio ratais pakliuvęs.

J. Vil.

Nida Delicatessen ir Valgykla

Telefonas: 476-7675

2617 West 71st Street - Chicago, IL 60629



Įvairūs šalti ir šalti valgiai išsinešti ar vietoje pavalgyti. Įvairios sriubos, ragštus pienas ir šaltibarščiai. Kasdien baldandai ir cepelinai, tortai, pyragai. Lietuviško skonio dešros.

Delicatessen veikia: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Valgykla veikia: nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro
Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Savininkai: A. ir K. LIETUVININKAI

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

LIETUVIŠKA RADIO
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties 1450 AM banga.

St. Petersburg: šeštadieniais, 12:30-1:00 val. p.p. iš WTIS stoties 1110 banga.

Adresas: 2646 WEST 71ST STREET - CHICAGO, IL 60629
Telefonas: (312) 778-5374



TAUPYKITE DABAR!

PAS MUS, NE VISI TARNAUTOJAI YRA LIETUVIAI, BET KIEKVIENAME SKYRIUJE GALIMA SUSIKALBĖTI LIETUVIŠKAI

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.
SAVINGS INSURED UP TO \$40,000 BY F.S.L.C.

VELIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI, pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovų. Kitos duodamos duodamas, sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.



Saint Anthony Savings

1447 South 49th Court * Cicero, Illinois 60650

OFFICE HOURS
Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00; Saturday 9:00 to 1:00
Wednesday & Sunday Closed

JOSEPH F. GRIBASKAS, Vėdėjas

656-6330



A. G. GRIGALIŪNAS

Ir taip pat vaizdas visose srityse. Kur nepažiūrėsi, visur švaistomasi mokesčių mokėtojų pinigais, vagiama sukama. Atsakymas į tą chaotišką padėtį labai paprastas: per daug visokių reguliacijų, per daug biurokratų, agentūrų, per daug lengvai gaunamo pinigų.

"Liberališki" senatoriai bei atstovai, daugybės metų bėgyje užvirė visą šitą putrą, o mes ją turim dabar srbėti. Šie priekėpė visas tas agentūras, jie išpuoselėjo visą tą biurokratijos devingalvę hydrą čiuptuvais s-maugiančią visą kraštą.

Matydami, kad iš jų "liberalinio" politbiuro nagų stengiamasi ištrukti, k. s. , jų nebe perrinkti, na tai ir bliauna, staugia visais tonais: "Galas, vargas, žūtis!"

Kuomi remiasi Maskvos galia? Sakysite, karinėm pajėgom bei ginklais. Taip, tiesa; bet tai tik dalis tiesos. Pa grindinė Maskvos galia glūdi jos, nuo pat revoliucijos pradžios, suorganizuotame biurokratų bei šnipų tinkle. Aišku, biurokratai žino kieno suole sėdi bei kieno duoną valgo, už tai visom išgalėm palaiko Maskvos politbiūrą ir šventai pildo jo parėdimus.

To siekė ir mūsų "liberalai". Deja šalis pradėjo busti ir pradėjo jų kratyti. Už tai "liberalai" visais kana-lais taip gūždiai ir siaubingai kaukia.

Man prisimena lenkiška patarlė: "kur pietus verda šeši virėjai, ten nėra ką valgyti". Gal reikėtų virėjų skaičių sumažinti bent pusiau? Gal atė jo laikas nutraukti avikailius nuo vilkų keturų?

* * *

Kiek suprantu, tai iš kanadiškio "Speak Up - Pralkabėkit", australietiškas "News Digest - Žinių Apžvalga" persipašaudino mažą, anekdotinę istoriją. Kaip žinoma, mažoji gali būti tikresnė, vaizdingesnė nei visokiškaitomais ne iškaitomais, būtais ne būtais dokumentais paremta didžioji, mokslinė istorija.

Jums leidžiant, noriu čia perduoti tą anekdotinę istoriją. Ne vien perduoti, bet ir papildyti naujesniais tolesnės eigos duomenimis. Prie komunistų Raudonojo Rojaus sunkių geležinių vartų, dviem naga-nais pasipuošęs, stovėjo malonios, čekistinės išvaizdos durininkas. Priešais vartus žąselse sustojusiems tavoriščiams, kartas nuo karto meiltingai subaudavo: "podovai, podovai!" Eilutė, betgi, judėjo tik straigės greitumu, nes uolus durininkas privė.

Dr. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba Lietuviškai
TIKRINA AKIS.
PRITAIKO AKINIUS
ir "CONTACT LENSES"

2618 WEST 71ST STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Valandos pagal susitarimą
Uždaryta trečiadieniais

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS - CHIRURGAS

Westchester Community Klinikos
Medicinos Direktorius
1938 South Mannheim Road
Westchester, Illinois

Valandos: 3 - 9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8 - 3 val.

TEL.: 562-2727 IR 562-2728

FR 6-1882

VILIMAS MOVING

823 W. 34TH PLACE - CHICAGO
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IVAIRIU ATSTUMU

Telefonas: 598-9776
LEONARD'S TEXACO SERVICE
TIRES - BATTERIES
GENERAL REPAIRS
TUNE-UPS

LEONARDAS ERINGIS

6801 West 87th Street
Oak Lawn, Illinois

lėjo, juk, kruopščiai patikrinti kiekvieno dokumentus. Kiekvieną, mat, reikėjo iškvesti, kad, ko gero, koks ne pakankamai užsitarnavęs raudonas, rausvas ar levandos spalvos individas ne išprūstų į tą Rojų. Įleistiesiems, taipgi, reikėjo nurodyti ir tikslų, jų užsitarnautą vietą šitame komunistiniame Edene.

Eilutėje, vis dėlto, viešpatavo ne mažas samišis. Mat, visi gerieji, nesavanaudiški partiečiai, kompartijos palaikytojai bei eiliniai draugai "liberalai" bandė vienas kitą nustumti į šoną, kad patys pirmieji pasiektų Vartus.

Vargais negalais, senamadiškais, apsitrynusiais drabužiais apsirengę gerokai apžėlęs tipelis pasiekė didžiulius Raudonuosius Vartus.

Žmogelį numatavęs vanagišku žvilgsniu, gerasis čekistas sargas pakrūpė nosį, suraukė tankius antakius, tačiau pradėjo tardyti:

"Ar buvai kada pakėlęs ginklą už mūsų idealus? Dirbai kuriame didžiosios TV žinybos tinkle? Integravai mokyklą? Nuo bažnytinų rinkliavų nugaribai grietinėlę, kad finansuoti raudonąją veiklą?"

"Ne", - atsakė žmogelis.

"Na, tai kokios gi yra tavo kvalifikacijos, kad įeiti į komunistų Rojų?"

"Buvau New York Tribune redakcijos nariu, o kai kurie mano arti-miausių draugų organizavo specialų respublikos sparną bei įsteigė partiją. Mano tėvas buvo pasituris pramonininkas. Mamytė buvo kilusi iš vurdinės klasės pirklų šeimos, kuri nuolatos bei išgilinusi studijavo Senąjį Testamentą. Paveldėjęs gerą sumą pinigų, vedžiau baronaitę."

Durininkas jau buvo bepradėjęs rašyti atmetimo formuliarą. Tačiau, norėdamas būti visiškai tikru, tardė toliau:

"Gal, kartais, buvai išnaudotas darbininkas, pažeminta moteris ar nuskriaustas juodis?"

"Ne", - prašnabždėjo žmogutis.

"Visad buvau pakankamai baltas. Tai gi buvau ganėtinai vyras, kad susilaukčiau trijų dukterų. Rankų darbu beveik nesiverčiau. Didžiausią mano gyvenimo dalį praleidau Jurgio III bibliotekoje Britų Muziejuje Londone. Galėjau tai daryti dėka čekių, kuriuos gaudavau nuo turtingų bankininkų bei nuo gero draugo, kurio tėvas Mančesteryje turėjo gelumbės fabriką."

"Tai kodėl išikalei sau į galvą, kad su tokiais kredencialais gali būti priimtas į komunistų Dangų?"

"Pone drauge tavoriščiau", - verkšlens žmogeliukštis, - "maniau, gal mano vardas bus pakankamai rekomendacija, kad įeiti per Raudonuosius Vartus. Aš, mat, vadinausi Karl Marksas."

Tiek, maždaug, nupasakoja News Digest ir Speak Up. Bet tai toli gražu, ne visas. Kiek leis mano silpni sugebėjimai ir dar mažesnės žinios o, taipgi, panaudodamas per slaptus ne identifikuojamus kanalus gauta šifruota, dingstančiu rašalu rašyta medžiaga, pabandysiu kiek pavaizduoti tolimesnę šitos anekdotinės istorijos tąsą bei eigą.

"Ah!", - lengvai atsiduso duri-ninkas. "Prisimenu tavo vardą. Mokykloje atmintinai turėdavom išmokti tavo rašytą tikratiesį Manifestą. Galėčiau tave todėl išileisti. Bet tu, įpratęs prie buržuinių patogumų, tai mūsų kuklus, ne dekoruotas, aske-tiškas Rojus tau gal nepatiks. Žinai, mūsų vandentiekio bei sanitacijos sistema nėra sutvarkyta. Buržujų plomeriai reikalauja ne komunistinio apmokėjimo, o mūsų šitokiame dalykuose nenusimano. Ką galia padaryti su tavim?" - susimąstė durininkas čekistas.

Jo veide pasirodė gilaus susidomėjimo išraiška. Krutinio lūpas, lyg pats sau ką tai kalbėdamas. Pagaliau jo veidas nušvito skaisčiu raudonumu ir plaukštelėjęs per nugarą, džiaugs-mingai pareiškė:

"Negaliu tavęs pasiūsti nei į krikščionišką Rojų, nei pas hures Alacho septintam Danguje, nes, pirma, nežinau kur jie randasi, o, antra, pats paskelbei, kad tai tik opiumo sapno svajėjimai. Steigiasi čia dabar kaimynystėje toks judeo-slamiškas rojukas bet jis dar nėra galutinai įjuostas, o tu, priedo, nesi nei arabas, nei ajatolas. Bet, va, netolimaus jau kuris laikas veikia nebloginai įrengtas judeo-krikščioniškas Dangus. Per pavienius mums labai draugiškus dvasininkus, per kai kurias vienuolijas, per mus finansiniai palaikančią Bažnyčių Tarybą, su šiuo Rojum palaikom labai gerus, glaudžius ryšius. Šis Rojus, taipgi, dažnai remiasi tavo puikiais preceptais, kuriuos mes jau taip vykusiai įgyvendiname mūsų žemiškų skyrių Gulago tinkle. Tuoj pat pasiūsiu ir ten mano atstovus ir esu tikras, kad ten busi priimtas išskęstom rąkom."

Pasakyta - padaryta. Po kiek užtrukusių I bei II Konferencijos, kurios davė puikių rezultatų Raudonajam Rojui, Universalių Draugų Teisių Konferencijoje buvo atsiekta, kad komunistinis Mozė, Karl Marksas, išgelbėjęs žmoniją iš baisių kapitalistinės demokratijos nasrų, buvo priimtas į judeo-krikščionišką Rojų ir šio Dangaus panteone jam buvo skirtas aukštas sostas.

Gal šiuomi ir turėtų baigtis ši istorija, tačiau, mūsų istorikų laimei, ji nepasibaigė.

(Bus daugiau)

Bijok šuns iš priešakio, arklio iš užpakalio, o blogo žmogaus iš visų pusių.

VLADO ANDRIJAUSKO LAUKIJAUSKO
Javi - Pas savus!
GERIAUSIAS PASIRINKIMAS
PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ LIKIERIŲ IR KITŲ GĖRIMŲ
DRAUGIŠKA APLINKA

778-1203 2500 W. 69th Street - Chicago

PARAMA
Sav. Jurgis JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKA

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629 Telefonas 737-3332

Lydia's Health Foods

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausios gydomos žolės-arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitų stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

2439 West 71st Street
Chicago, IL 60629
Emilija Dudėnienė SAVININKĖ

Telefonas: 737-8931

V. MARČIULYNAS

KAS ŽINOTINA APIE MAŽĄJĄ LIETUVĄ

MAŽOSIOS LIETUVOS TAUTINĖS TARYBOS 1918 m. AKTAS



MAŽOSIOS LIETUVOS TAUTINĖS TARYBOS AKTAS, paskelbtas
Tilžėje 1918 m. lapkričio 30 d., kuriuo, pagal prez.
Wilsono Tautų apsisprendimo teisės punktus, reikatau-
jama sujungti Mažąją Lietuvą su Didžiąja Lietuva.
(Tė dr. A. Rackaus archyvo)

Lietuvos plėšrūs kaimynai ne tik užgrobė daug lietuvių žemių, bet ir savo grobuoniškiems tikslams pateisinti rašė suklustatos lietuvių tautos istoriją, ir kas blogiausia, kad jie pasiryžę pačią lietuvių tautą sunaikinti. Dar liūdniau, kad į šios mūsų tautos suklustotos istorijos rašymą bei mūsų tautos priešišką mokslinę propagandą įsijungė K. Būga su savo sufanatizuotais mokiniais, kurie šią propagandą skleidė ir skleidžia su uolumu net lietuvių spaudoje. O kad ši mokslinė propaganda būtų svaresnė, šviesesnė, sietų su tikrove, mokslininkai jam kartais pridėdavo "Doktor" titulą, nors visiems gerai žinoma, kad K. Būga moksline laipsnio "daktaras" neturėjo.

Jie suprišino sudūvius, sukuršino žemaičius ir Mažosios Lietuvos lietuvius padarė kolonistais iš Didžiosios Lietuvos. Anton Salyas savo vokiškoj disertacijoj "Die žemaitische Mundarten" nors rašė apie žemaičių tarmes, bet pagal nacijų mokslą įrodinėjo, jog lietuviai net Žemaitijoje yra kolonistai "Seit Beginn der geschichtlichen Zeit ist Kernžemaiten von Litauern besiedelt gewesen" (Tik pradžioje istorinių laikų patį Žemaitijos širdis lietuvių buvo apgyventą).

Apie J. Jakšto tarnavimą svetimie
siems plačiai rašė D. Sakalas "Pan-
germanistų ir slavofilų propagandos
tarnybių".1976 m. tai čia apie tai pla-
čiau nekalbėsime. Tik priminsime
kalbininko P. Butėno (Naujienos, 1981
VI. 24) tartus žodžius: "Heinrich -
Mortensonienės disertacijos gryrėjas
mūsų senas istorikas prof. J. Jakš -
tas". Gi kaip tik Heinrich-Mortenson-
nienė su G. Gerulio pagalba šioj savo
disertacijoje falsifikavo lietuvių
tautos istoriją, įrodinėdama, jog Ma-
žosios Lietuvos lietuviai yra kolonis-
tai iš Didžiosios Lietuvos. Tam prita-
rė K. Būga, A. Salys, A. Mažiulis, Z.
Ivinskis (savo disertacijoj) ir kiti pan-
germanistai.

Kad K. Būga nebuvo toks "disysis" mokslininkas, kaip jį garbavoja jo sufanatizuoti mokiniai bei gerbėjai, pa-

Skaitykit ir platinkit LAISVĄJĄ

LIETUVA, duokite kitiems pasiskai-
tyti ir remkite tuos, kurie skelbia-
si joje, tuomi paremsite spauda.

Vadinasi, pats prūsų vardas nėra tarp vietinių gyventojų atsiradęs, bet yra svetimųjų primestas, kaip tai tvirtino prūsų istorikas prof. J. Voigt. Bet yra istorinių šaltinių, kuriuos šalia primesto prūsų vardo lygiagrečiai vartojamas pačių autochtonų vardas; žodžiu, prūsai tapatimi su lietuviais. Prof. I. Danilowicz (Skarbiec diplomatow, I, 67) nurodė: "Keletas tų metų (1245 m.) popiežiaus bulių kalba apie prūsus sujungtais su lietuviais". Prof. dr. J. Jurginis (33 p.) paminėjo: "Kai kurie lenkų šaltiniai net prieš Vyslos gyvenančius prūsus vadina lietuviais". Prof. dr. R. Lathar (Descriptive Ethnology, London, II, t. I p.) įakcentavo: "II-13 amž. dalykai buvo skirtingi: visa Prūsija buvo lietuviška".

Senoji senprūsių teritorija

Pataikaudamas svetimiesiems, mūsų K. Būga, pagal kronikininką P. Durburg, aiškino, kad visas kraštas kryžiuočių ordino užimtas vadinosi prūsais, kas neatitinka tiesai, nes pradžioje prie žemutinės Vyslos gyventojai buvo pavadinti prūsais. Dr. V. Mažiulis (Pr. kalb. paminklai, 1964, 15) patikslino: "Vardu prūsai bent jau 13 amž. vadinosi ne visi Prūsų gyventojai, kaip mano K. Būga, bet tik Pagūdės". Istoriniuose dokumentuose (Litterae res gestae inter Plonos ordinis nemquae Cruciferorum, I, 20) rašoma, kad 14 amž. lenkams besiginčijant su kryžiuočiais dėl Chelmo (Kulmo) žemių, buvo tvirtinama, jog šią žemę Mozovijos kunigaikštis Konradas perleidęs kryžiuočiams tik laikinai, kol kryžiuočių ordinas nukariaus greta Chelmo (Kulmo) gyvenančius pagonis lietuvius (Lituanos).

Dr. A. Doehring, kuris iš pagrindų tyrinėjo senųjų galingų praeitį, savo knygoje "Ueber die Herkunft der Masuren" (Koenigsberg, 1910) priėjo išvados, kad senieji galingų gyventojai buvo lietuviai. Apie senprūsų sienas Mazovijos kunigaikščio dovanų akte teutonų ordinui rašoma (1230 m.) :

"... ex intergo Cholmen territorium cum omnibus suis altimentis, ab eo loco, ubi Drawanza egressitur terminos Prusie et per decussu eusdem fluminis esque in Wislam, et in decussu Wizle usque ad Ossam (Nebenfluss de Wisla), et per ascensum Osse usque ad terminos Prusie".

P. Dusburg išvestos Prūsijos ri-
bos nėra etnografinės, bet politinės-
jos apėmė kryžiuočių visas užkariau-
tas žemes, kaip ir konstatavo dr. E.
Weise (The Ancient Prussians, 1934,
37 p.): "Dusburg chronicler to the Te-
utonic Order, uses it in 1326 for the
Terra Prussia, the land of Prussia,
and then applies the name to the who-
le area seized by the knights". 18 am-
gale po Lenkijos-Lietuvos padalini-
mo, vokiečiams gavus Lietuvos Užne-
munę, jie ją "Neue Ostpreussen" pa-
vadino. Dėl to dr. M. Anysas (291 p.)
su pagrindu samprotavo: "Jei ordi-
nas savo žydejimo laikais būtų galė-
jęs užkariauti Žemaitiją ir Lietuvą,
tai jis "Preussen" vardą būtų išplė-
tęs ir tiems kraštams."

P. Dusburg nepatikimas

Kad kronikininkas P. Dusburg per savo kraštutiniai religinį fanatizmą, buvo siauro galvojimo žmogus, kuris savo kronikoj prirašė daugybę nai-
vių atsitikimų riterių garbei bei nau-
dai ir rašė tik tai, kas naudinga voki-
čių ordinui, byloja kritiškas istorikės
prof. J. Voigt (Geschichte Preussens.
III t. 625): "Randasi pas jį (Peter von
Dusburg) apsimirkimų ir klaidų, ir
bendrai jis ieškiasi vienašališkumo
ir minčių skurdumu".

(Bus daugiau)



Gen. T. Daukanto Jūrų šaulių kuopos pasižymėję šauliškoje veikloje šauliai-lės, Rugsėjo 8- Lietuvos Tautos šventės proga buvo apdovanoti šaulio medaliais: Iš kairės: vicepirmininkas P. Malėta, G. Kuzmienė, M. Gydienė ir sekretorius Uta. Vidury (trečias iš kairės)- kuopos pirmininkas E. Vengianskas, ŠSCV pirmininkas K. Milkovaitis ir Vyť. Didžiojo Rinkt. pirmininkas Vl. Išganaitis. A. Malėtėnės nuotrauka

ŠAULIŲ SAJUNGOS TIKSLAI IR LŪKESČIAI

K. T A U T K U S

Plačiai atidarytos durys organi- cijoms nepriklausantiems

Išsibarsčiusių plačiame laisvame pasaulyje lietuvių jungčiai bei tautinės gyvybės išlaikymui daug padeda atskirų lietuvių ir šeimų pastangos. Tačiau jų gerų norų ir pasišventimų neužtenka platesnės apimties darbams VLIK, įsitaikęs, kad tokiems tikslams ir darbams reikalinga platesnės organizacinės veiklos. 1949 m. birželio 14 d. paskelbė Lietuvių Chartą. Tautinės gyvybės ir gyvosios lietuvių organizuotos bei kietai vieningos veiklos, įvairių pasireiškimų būdų, kurie trauktų ir skatintų išsiskleidžiančius lietuvius jungtis į bendrą darbą tautinį ir kultūrinį bendradarbiavimą plėstų tautinę meilę ir brolišką suvienimą. Organizacijos ar institucijos kurių tikslas ir rūpestis būtų tautinės gyvybės ir gyvosios lietuviybės išlaikymas pagrindu, privaltų ... savo narių tarpe sklepti vienybę, toleranciją ir gerbimą bei respektavimą kitų pažiūroms, įsitikinimams. Tokia svarbi misija ir buvo numatyta Lietuvių Chartoje.

Pirmajame Chartos paragrafē pasakāta: "Pasaulijē paskaidē lietuviai sudaro vienaĶ Pasaulio Lietuvių Bendruomenē". Iš to seka, kad charta sudarē pagrindā Pasaulio Lietuvių Bendruomenės idējai, kuri akcentuoja, numato tikslā ir siekia tautinės gyvybės ar gyvosios lietuviybės išlaikymo būtinumo.

Bendruomenės reikšmė

Niekas negali reikšti nepasitenkinimo, šaipytis, kad PLB neatlieka jau chart'os pavestų ir patikėtų darbų. PLB yra garbinga, reikalinga, plačio mis savo atskiromis institucijomis išsišakojusi organizacija. Tautinės gyvybės ir gyvosios lietuviybės išlaikymo ir rūpesčių reikaluose daug dab, ypač tautinės gyvybės išlaikymo srityje mūsų jaunimo tarpe, gretose. Čia yra neužginčijamas faktas, kuris savo laiku suvaidins atities mūsų

veikloje vaidmenį, liks ašimi, apie kurią suksis tautinės gyvybės ir gyvosios lietuviybės išsilankymo ir jų palaikymo nemirtingumo pagrindas. Tačiau, kad PLB po savo stogų negali priglauti išsiblaškiusius laisvuose kraštuose lietuvių, kad jos stogas yra kiauras ir net norintieji neranda pastogėje sausus vietas, kad jos pamėgtas kalbose ir spaudoje rašymas apie "Bendruomenės visuotinumą", atseit, beveik savo globoje turėjimą visų išeivijos kartų lietuvių daugumą, yra tolimas nuo tiesos, tolimas nuo realybės. Toks tvirtinimas yra pačiai LB nenaudingas ir tie, kurie mėgsta kalbėti ar rašyti apie "Bendruomenės visuotinumą", save pasta-to pajuokai ir stipriai kenkia pačiai LB idėjai.

Tiesa, kad LB darbai ir veikla nepakenkė veikiantioms lietuvių mažesnėms organizacijoms, bet yra irgi tiesa, kad jau keliolika metų LB darbų dalis pasuko į nedarnos, kiršinio ir vienybės bei neapykantos kitiems kelią. Žinoma, kad ne daugumos LB narių ar tik jai pritarančių žmonių nusistatymas, bet tik dalinis jos vadų noras savo veiklą keisti iš pagrindinio tikslo – tautinės gyvybės ir lietuviybės tremtyje ar svetimuose kraštuose išlaikymas, į chartoje atspėjama šaltinį-politiką-pavergtos Lietuvos laisvinimą, kuris laisva me pasaulyje priklauso VLIKui, o ne JAV Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri yra sudaryta iš veikiančių politinių, fraternalinių organizacijų ir klubų.

Jei LB vadai tą darbą dirbtų nuširdžiai, nesimatyti rimtų pastangų toms organizacijoms kenti, kas sten gtis ardyti, būtų matomos pastangos LB noras politikos darbuose bendra darbiavimo ir susiklausymo ar susi tarimo noras, LB tokie darbai reik tų sveikinti ir remti. Tokie darbai , ypač JAV, dalinai Kanadoje ir kitur sudarė nemalonią tuštumą, kurią visomis jėgomis Lietuvos okupan - tas stengiasi plėsti, mūsų eiles ardy ti

(Bus daugiau)



S. m. rugsėjo mėn. 6 d. Vytauto Didžiojo Rinktinės šaulių namuose buvo paminėta Rugsėjo 8-toji - Lietuvos Tautos šventė. Buvo išstatyta šaulių ir joms giminingos vėliavos. Atidarymo žodį tarė Vyt. Didž. Rinktinės pirminkas brol. Vl. Išganaitis.



Tiltas per Deimenos upę prie Pričkagrabės kanalo (H.T.)



Susitikimo proga. Iš dešinės - VLIK'o pirmininkas dr. Kazys Bobelis, general. konsulas Anicetas Šimutis ir LAS Seniūnų Tarybos narys K. Dirkis. L. Tamošaičio nuotrauka

BR. ZUMERIO SVEIKINIMAS

JUOZUI D I L I U I, V. K. L. S. St. Catharines skyriaus pirmininkui.

Malonus Lietuvi,

Tiesiog esu nepaprastai sužavėtas Jūsų taip man brangia dovana. Ją dabar skaitau ir teks dar ne vieną kartą skaityti, nes tai yra vienas iš tų nepamainomų mūsų tautos gyvybės šaltinių iš kurių semiama tautinė gyvybė. O kad mes visi gertume iš tokių šaltinių, iš kurių, vietoje stiklėlių tikrai nebūtų tokio baisaus Saharos dykumos troškulio-uraganiško nutautėjimo ne tik paprastuose žmone - liuose, kiek vadinamuose mūsų inteligentuose, rašyti pramokusiuose tamsiuosiuose.

Neiškenčiau dėl tų veiksmų žioplumo ir parašiau. Niekas ligi šiol dar neužpuolė. Priešingai, iš Jūsų susilaukiau netikėtos padėkos. Aš ne kartą pagalvojau - iš kokios bedugnės mūsų mažoje tautoje semiasi tiek kvailių ir nesusipratėlių? Kartais žiūri į tautietį - iš išvaizdos atrodo visai padoriai, o po kurio laiko nustepti - iš kur pas jį tokie kiekiai žioplumo. Negi, kad ir tie JAV lietuvių bendruomenės kiau ragalviai - paskelbė: melskitės už Lenkiją. O kur jų maldos už Lietuvą, už partizanus, už žuvusius už laisvę, už persekiojamus Gudijoje lietuvių, už lenkinamus Seinų lietuvių ir t.t.

Tur būt, laiško tie kiau ragalviai ne parašė, kad pareikalauti Seinų lietuviams katedroje lietuviškų pamaldų, kad gūdai nustotų terorizuoti lietuvius, kad Vilniuje nustotų steigti lerkiškas mokyklas. Jau jų yra 300. Tokie svarbūs tautiniai reikalai tiems mažiems proteliams nepasiekiami ir nesuprantami.

Lenkiškos vergijos, baudžiavos tįjūnų imūstų botagų smūgiai dar tebesruvena anūkių ar proanūkių kraujuje ir jie nieko kito neaišmano, kaip tik susirasti kokią lenkišką, kad galėtų

apie jį šokinėti. Dvasios ubagėliai, tautiniai skurdžiai.

Antai, kiek gėlėdami stengiamės padėti Seinų lietuviams gauti katedroje lietuviškas pamaldas. Mūsų veiksniai dėl to nei bū, nei be - piršto nepajudino, net ir tie JAV bendruomenės "maldininkai". Priešingai. Atsiranda lietuvių kunigų įtaigojančių lenkus tų pamaldų neduoti, nes, girdi, jas provokojant lenkų civilinė valdžia, norėdama sukiršinti tikinčiuosius. Tai šovinio Lomžos vyskupo, su Višinskio palaiminimų numegstas gudrus tinklas į kurį įsipainioja mūsų kai kurie kunigėliai gėda lenkų dvasiškijos himnų lietuvių nutautinimui.

Vienas iš tokių lenkišką tinklą išvėlęs kunigėlis yra labai ambicingas prel. Tulaba - lenkiškos vergijos klaidinukas ir lenkomanas Lomžos vyskupo pūrinėlis, glostomas atžagaria ranka, savo murkavimu darantis tiek žalos teisingiems Seinų lietuvių reikalavimams.

Juk iš tikrųjų neleidimas lietuviškų pamaldų, nors 50 minučių, iš to paties tikėjimo lenkų katalikų dvasiškijos (daug laiko tuscioje katedroje), kaip sau norite, yra tikrai lenkiško šovinizmo sugalvota tokia lėkštė - kokią nutautinimo mizerija, kad bet kokie argumentai ar nedavimai pateisinti įrodinėjimai - tampa juokinguais nekiniais, neįtikinantieji net vaikams.

Tokių vaikų tarpan, mūsų nelaimei o lenkų džiaugsmui - įsirikio ir kai kurie lietuviški kunigėliai. Sutanos ir titulai proto nepriduoda, jeigu jo Dievulis pagailėjo iš prigimties. Dar kartą Jums lietuviškas ačiū už taip brangią dovaną - "Rytų Lietuva" knygą.

BIRUTIEČIAI

Jaunų dienų, Lietuvos nepriklausomybės ir šaunios kavalerijos prisiminimai.
K. Vabalėlis

Prisimint apie Alytų,
Jo apylinkes gražias,
Vasarojų, derlių, lytų
Ir žaliuojančias ežias.

Ten ulonai kardais švaistė,
Visurėjo su daina;
Ar į ruošą, ar į aikštę -
Jaunų jėgų kupina.

Žirgai blizga nušukuoti,
Nervingai kramto žąslus.
Imti kliūtis, atakuoti -
Juodbėrėlis jo varžlus...

Gražiai junginius rikiuoja,
Keičia atmainas krypties.
Čia stačiom ant žirgo joja,
Ar kert' rykštes iš peties.

Birutietis jį šukuoja -
Rytą, dieną, vakarę.
Kai į pratimus išjoja,
Žirgas neapvils jo. Ne!

Kur ulonai jojo raiti,
Ten skambėjo jų daina -
Miške, ar Nemuno šlaite,
Ar tai rytas, ar diena.

Nuo Sudavų iki fortų -
Bočių pramintais keliais;
Jodinėti - puikus sportas
Su žirgais ristais, eikliais.

Skamba panemunės gojai,
Dunda tilto grindinys;
Mat, ten žygin jau išjoja
Birutiečių dalinys.

Jau nutilo sutartinė,
Ją pakeitė svetimė:
Okupanto gomurinė -
Jų rytietiška daina.

SUSITIKIMAS SU DR. K. ERINGIU

Š. m. rugsėjo 9 d., Balso centro patalpose įvyko lietuvių spaudos, radijo, visuomenės atstovų pasimatymas su dr. Kaziu Eringiu, neseniai pasitraukusiu iš okup. Lietuvos. Dalyvavo apie 40 asmenų. Balso pirmininkė Marija Rudienė plačiau paimformavo apie dr. Eringio kelionės tikslus. Jis dalyvavo mokslininkų ekspedicijoje ir Lietuvą paliko birželio 22. Kelionės tikslas - tarptautinė konferencija Sidnyje, Australijoje. Iš ekspedicijos jis pasitraukė Seichelų salose.

Netrukus pasirodė inž. Antanas Rudis su dr. Eringiu. Jis nepaprastai gyvai papasakojo apie rizikingą lietuvių mokslininko pabėgimą nuo saugojamų mokslininkų, vykstančių užsienį mokslinio tyrinėjimo tikslams. Pačioje Lietuvoje kiekvienas mokslininkas įtarinėjamas, sekamas.

Dr. K. Eringį pristatė Marija Rudienė ir pakvietė Lietuvos gen. konsulę J. Daužvardienę tarti žodį. Ponas konsulė trumpai pabrėžė, kad kiekvienas lietuvis yra brangus ir mielas.

Po to, Eringis papasakojo apie savo jaunystę, studiją ir darbus nušvietė kodėl jam teko pasirinkti šį kelią. Svarbiausia priežastis - nuola-



Kazys ERINGIS, botanikos ir ekologijos mokslininkas, naujas pabėgėlis iš okup. Lietuvos, Balso rūpesčiu ir pastangomis atvykęs į Chicago 1981 m. rugsėjo 2 d., kalba Balso spaudos konferencijoje, įvykusioje 1981 m. rugsėjo 9 d. Balso centro patalpose. Lino Meilaus nuotrauka

tinis slaptųjų organų kišimasis į mokslo sferą. Okupantas bando visokiais metodais įvaryti kylį tarp trijų okupantų lietuvių, estų ir latvių. Toliau papasakojo apie nuolatinį slaptųjų įstaigų spaudimą, įvairių projektų ir darbų sustabdymą.

Po trumpo dr. K. Eringio pranešimo buvo keliami klausimai, kurie lietuvių sodybų naikinimą, melioraciją, naftos valymo įmonės prie Mažeikių kelią pavojų. Į pateikiamus jam klausimus aiškiai ir ryškiai atsakinėjo.

Baigdamas, dr. K. Eringis padėkojo susirinkusiems už šiltą dėmesį ir padėkojo už didelę Balso paramą Marijai Rudienei ir nuoširdų globojimą

PAJAMOS DIDĖJA, JŲ VERTĖ MAŽĖJA

Pagal statistikos duomenis 1970 m. JAV 4 asmenų šeimos vidutinės metinės pajamos buvo 9,867 dol. Per dešimt metų tokios šeimos metinės pajamos išaugo iki 21,020 dolerių, daugiau kaip dvigubai.

Tačiau dėl infliacijos dolerio perkamoji galia irgi dvigubai sumažėjo. Taigi, jeigu dabartinę šeimos metinę pajamų sumą apskaičiuoti 1970 metų dolerių verte, tai šeimos pajamos pasilikto beveik tokios pačios - 9,907 doleriai.



Susitikimo metu Balso centro patalpose su Dr. K. Eringiu. Dešinėje kalba Balso pirmininkė Marija Rudienė. Lino Meilaus nuotraukų junginys

Marijus Blynas

19

AIŠKĖJA ERDVIŲ PASLAPTYS

Iš pradžių tas klausimas kam atrodytų net juokingas, bet jame yra daug pagrindo. Mokslininkams apskaičiavus tą visą šviesos energiją, kurią skleidžia visatoje galaktikos, o jų skaičius yra begalinis, išeitų, kad nakties dangus turėtų būti šviesus. Taip, tačiau, nėra. Taigi egzistuoja tam tikras dalykas, kuris pakeičia reikalus. Tas faktorius yra visos mūsų matomos visatos plėtimasis! Tą visatos plėtimąsi patvirtina ir jau minėtas tolimųjų galaktikų šviesos paslinkimas į raudonąją spektro pusę (-"red shift"). Išvadoje - tamsus nakties dangus patvirtina visatos plėtimąsi, tolimųjų galaktikų tolimą. Vis didėjančiu greičiu.

Anksčiau buvusi populiari "Pastovios Visatos" teorija, kuri skelbė visatą esant kaip ir nesikeičiančią, tiksliai išsisklaidančią dėl pastovaus vandenilio - hidrogeno atomų susikuri - mo erdvėje... (steady state) dabar užleidžia vietą vadinamajai "Didelio Sprogimo" (Big Bang) teorijai, kuri tvirtina visatą atsiradus iš didelio "Pirminio Atomo" sprogimo. To sprogi - mo pasekoje visa visata išsisklaido

lygiai į visas puses.

Idomu yra tai, kad išstobulinti radijo astronomijos aparatai dabar pagamą iš visų pusių ateinančią labai silpną radiaciją, kuri suprantama kaip pirminio sprogimo liekana.

Tolimesnis tos teorijos išsivystimas tvirtina, jog visata yra pulsuojanti, t.y. po jos plėtimosi visata pradės trauktis atgal iki grįš iki buvusio pirminio stovio - pirminio "atomo", pirminio "visatos kiaušinio". Viskas atrodė labai fantastiškai, bet šiuo metu visi duomenys rodo tos "sprogimo" teorijos naudai.



Viena iš neapsakomos daugybės spiralinių galaktikų visatoje.

Paskiausiais metais astronomų tyrimai, ypač su radijo teleskopais, išskėlė dar visą eilę naujų faktorių: buvo atrasti vadinamieji "Quasarai", kurių tikroji prigimtis iki šiol dar tebėra neišaiškinta. Pažodžiui pavadinimas reiškia "neva žvaigždžių kilmės" (quasi stellar sources) - sutrumpintai "quasars" - kvasarai. Atrodo, kad jie yra labai toli, labai dideli ir labai daug išspinduliuoja energijos. Neatrodė, kad kvasarai būtų galaktikos(?). Taip iki šiol jie sudaro dar vieną visatos paslaptį. (Kiti mano, kad kvasarai yra galaktikų centrai(?)).

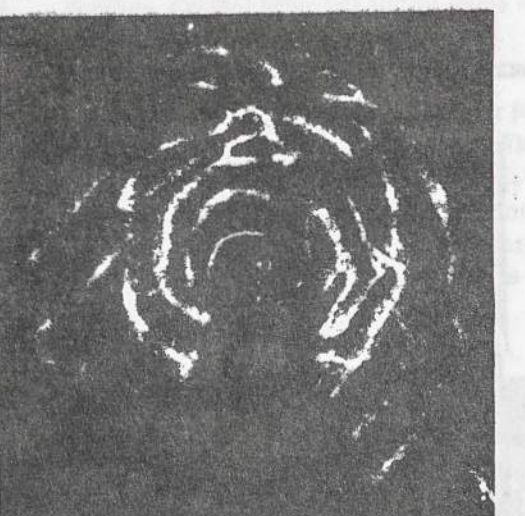
Kitas neišskus visatos "dalykas" yra vadinamosios "black holes" - juodosios skylės. Jų egzistavimas darnėra tikrai įrodytas, nors jau turima tam tikrų patvirtinančių duomenų. Astronomai mano, kad visatoje yra žvaigždžių, kurios yra taip labai susitraukusios - susmukusios, jog jų traukos jėga pasidaro tokia stipri, kad net sulauk šviesos spindulius. Tuo būdu toks erdvės kūnas nebešviečia, bet turine apsakomą gravitacijos jėgą, kuri viską jo artumoje traukia į save. Yra galima, kad ten taip išsivysto didžiulis, nematomas traukos sūkurys. Pagal šią teoriją buvo nustatytas W. Disney filmas: "Black Hole", kur šalia galimos tikrovės, aišku, buvo dar pilna gražios fantazijos.

Visatoje, gal tiksliau išsireiškusi, mūsų galaktikoje, taipgi yra daug "sa-

votiškumų" kaip: "nykštukinė žvaigždė" (dwarf stars), "gigantiškos" žvaigždės (giant stars) ir... vad. pulsarai - pulsuojančios žvaigždės, neutroninės žvaigždės (neutron stars). Nykštukinės žvaigždės - jos yra susmukusios iki labai mažo dydžio (palyginant!) - Žemės didumo ar kiek didesnio. Jų masės tankumas pasidaro labai didelis - 50,000 kartų didesnis už vandens ir net daugiau. Tokia nykštukinė žvaigždė yra SYRIUS B, kurio diametras lygus vos 3 Žemės ir kurio masė lygi Saulės masei. Tų "nykštukų" materija - medžiagos svoris svyruoja nuo 1 iki 20 ar net daugiau tonų per kubinį inčą!

Milžiniškos žvaigždės - jos daugeli kartų didesnės už mūsų Saulę. Orion žvaigždėny žvaigždė BETELGEUSE yra 500 kartų didesnė už Saulę ir 17,000 kartų šviesesnė, nors jos temperatūra yra per pus žemesnė.

Neutroninės žvaigždės - joje susitraukusi žvaigždė susideda tik iš neutronų - atomo dalių be elektrinio apkrovimo. Labai greitai sukančios aplink save neutrono žvaigždės vadinamos "pulsarais", pulsuojančiomis žvaigždėmis. Jos išleidžia stiprius X spindulius. Pulsaro žvaigždės skersmuo siekia vos 10 km. Masės svoris - apie bilijonas tonų per kubinį inčą. Apsisukimo apie save greitis tiesiog neįtikėtinas: kelios sekundės ar net



Radijo teleskopų pagalba, 21 cm. bangų stebėjimu, išryškėjo mūsų galaktikos Paukščių Kelio (Milky Way) spiralinė struktūra.

mažiau iki 30 kartų per sekundę. Ir taip mįslingoji Visata vis daugėja savo paslaptimis. Dalis jų yra išaiškinta, ar bent manoma, kad išaiškinta.

Dabar pvz. imama abejoti dėl kvasarų greičių. Kai kurie jų pasiekia 2/3 šviesos greičio ir net daugiau. Kvasaras "OQ 172" tolinasi nuo mūsų 91% šviesos greičiu. Jo atstumas - 8.8 bilijonų šviesos metų. Kitas kvasaras "3 C 279" tolinasi 10 kartų greičiau už šviesos greitį?

(Bus daugiau)

Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba lietuviškai...

Ar tu vienas iš jų?

*Ir nieku kitu tauta neapreiš savo
širdies, sielos ir dvasios taip,
kaip savo kalba.*
VYDŪNAS



Montrealio GINTARAS Koncertuos Chicagoje

Po malonios vasaros atvangos, rudeniį vėl atgyja kultūrinė ir meninė veikla. Jaunimo centre ir vėl skambės jaunimo balsai repeticijų metu, ruošiantis koncertams savajai visuomenei ar išvykoms į kitas lietuviškas kolonijas. Tėstinas gražus paprotys, kai vietinis ansamblis išsi-kviečia kito miesto vienetą koncertams.

Po sėkmingų koncertų Australijoje tautinių šokių grupė Grandis Chicagoje, rugsėjo mėn. 26 d. kviečia Montrealio lietuvių jaunimo ansamblį Gintarą. Ansamblis Gintaras gyvuoja per dešimtį metų. Sėkmingai koncertavo didesnėse Kanados ir JAV valstybių lietuvių kolonijose: Washington, Ottawoje, Toronte, Hamiltone, Rochesterje, Philadelphiaje, Londone (Ont.), Hartforde, Bostone, Vancouveryje, Edmontone, Winnipege, Chicagoje ir įvairiomis progomis, Montrealyje.

Ansamblis originalus savo vieninteliu laisvajame pasaulyje veikiančiu autentiškų lietuvių liaudies instrumentų orkestru. Jis susideda iš re-tai girdimų beržinių trimitų, ragelių skudučių, birbynių, lumzdelių, tabalų skrabalų ir įvairių rūšių kanklių. Orkestras meistriškai perduoda seną lietuvių liaudies muziką, palydi linksmai šokančius šokėjus ir pritaria dainuojančioms mergaitėms.

Liaudies instrumentų orkestrą suorganizavo Zigmas Lapinas. 1975 m. orkestras grojo Pirmojo Kanados Lietuvių Dainų ir Tautinių Šokių šventėje Hamiltone. 1972 m. su pasisekimu palydėjo Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV Tautinių Šokių šventės programą.

Ansamblui vadovauja ir tautinius šokius moko Rasa Lukoševičiūtė. Dainas moko Ina Kličienė. Orkestrui vadovauja Algis Lapinas.

Chicago visuomenė prašoma rezervuoti rugsėjo 26 d. šiam neeiliniam koncertui. Rugsėjo 25 d. vakare Jaunimo centro kavinėje bus Gintaro išleistas muzikinis plokštelės sutiktuvės. Plokštelę pristatys Emilija Sakadolskienė.



Solistė Anita Pakalniškytė laimėjusi pirmą vietą dainavimo varžybose Ontario provincijoje.



Simui Kudirkai pirmą kartą atsilankius Chicagoje, lankėsi L. L. redakcijoje. Šalia inž. G. Rudavičius.

Dr. Laima Baltušytė

Dr. Laima Baltušytė, kuri prieš du metus Columbia universitete, N. Y., gavo daktaro laipsnį iš chemijos, virš pusantrų metų dirbo kaip Post doctoral research associate Wisconsin universitet chemijos departamente, nuo rugsėjo 1 dienos pradėjo dirbti didžiojo Mobil Oil kompanijoje Central Research Division and Development corporation kaip research chemist - tyrimų chemike, Princeton, New Jersey.

Visą mėnesį dr. Baltušytė praėjo pas savo tėvelius - Anastaziją ir Stasį Baltušius, Bostone. Žinoma, jos atostogos nebuvo linksmos, nes jos mamytė sunkiai sirgo, pakėlė operacijas, o dabar jau sveiksta namuose.

Linkime dr. Laimai Baltušytei sėkmingų tyrimų ir ieškojimų mokslinio sėkme darbuose, o poniai Baltušienai - sveikatos.

SKAITYKITE IR PLATINKITE
LAISVĄ LIETUVĄ

Kylanti meno žvaigždė Kanadoje

Tai yra solistė Anita PAKALNIŠKYTĖ iš Hamiltono, Ontario. Anita dainavimo karjerą pradėjo būdama vos 8 metų. Sulaukusi to amžiaus dainavimo varžybose laimėjo aukso medalį.

Anitos Pakalniškytės pagrindinė mokslo šaka nėra dainavimas. Ji rimtai siekė mokslo ir lankė dainavimo bei muzikos kursus.

Šiandien Anita jau geriausiais pažymiais yra baigusi universitetą ir įsigijusi farmacijos diplomą. Universiteto dėstytojai atkreipė dėmesį į Anitos didelius gabumus ir ją pasiuntė dar metus studijuoti Clinical pharmacy, kur iš valdžios gavo \$ 6,000 stipendiją. Anita sėkmingai užbaigė gautos stipendijos mokslą, parašė dilynominį darbą ir jai yra suteiktas B. Sc. C. Pharm. diplomas ir vardas.

Taip pat Anita šiais metais baigė Toronto Universitete Karališkąją konservatoriją, gavo diplomą su "First Class Honors" ir titulą A. R. C. T. muzikojė. Dabar ji turi teisę pasirašyti B. Sc. C. Pharm., A. R. C. T.

Anita pareiškė: "Farmacija yra maistas kūnui, muzika, daina - sielai ir tėvynei išgarsinti, nes aš visur dainuoju kaip lietuvaite". Anita, dėl jos ilgų pavardės, kanadiečių daugiau - sia vadinama singing Lithuanian girl.

Solistė Anita Pakalniškytė š. m. birželio mėnesį dalyvavo Ontario Provincial Representative dainavimo varžybose. Varžybos įvyko Londone (Kanadoje), Universiteto patalpose ir tęsėsi 3 dienas. Tose varžybose dalyvavo geriausi 24 dainininkai-dainininkės. Šiose varžybose Anita laimėjo pirmą vietą.

Ontario Music Festival Association, Inc. įteikė solistei Anitai bronzinę lentą su įrašu. Be to, Canadian Imperial Bank of Commerce Londono skyrius įteikė piniginę stipendiją studentams tęsti. Dabar solistė A. Pakalniškytė turi privilegiją dalyvauti visos Kanados dainavimo varžybose ir kurias laimėjo pirmą vietą.

Sekančiais metais Anitos Pakalniškytės koncertai numatyti Australijoje Bostone ir New Yorke.

J. Šarapnickas

Studentų suvažiavimas Floridoje

St. Petersburg, Floridos Lietuvių Studentų Sąjunga kviečia visus studentus dalyvauti suvažiavime lapkričio mėn. 26, 27 ir 28 d. d.

Dienotvarkė
Ketvirtadienis:
12:00 val. registracija Holiday Inn.
9:00 "Susipažinimo vakaras" (\$3.50)

Penktadienis:
9:00 val. Paskaita
9:30 "Norintiems Disney World ir Deep Sea Fishing (daugiau kaip 28ne gali dalyvauti) Pirmieji 14 bus priimti iš ryto ir 14 po pietų.
4:00 Paskaita
7:00 LUAU-Holiday Inn (\$10.00)

Šeštadienis:
9:00 Paskaita
10:00 Laisvalaikis
3:30 Bendras susirinkimas
6:30 Cocktails-Lietuvių klube
7:30 Banketas ir šokiai Lietuvių Klube (\$15.00).

Sekmadienis:
1:00 Lietuviškos šv. Mišios
2:00 Pietūs Lietuvių Klube, Dailininkų paroda.
3:00 Futbolo rungtynės.

Tie, kurie iš anksto užsiregistravo per paštą, registracijos kaina bus tik \$1.50, o kitiems tą savaitgalį kaina bus \$6.00.

Bus parodytas tipingas Floridos gyvenimas. Penktadienio vakare, šalia pliažo, vyks LUAU su pilna vakariene. Hawaiečiai ir Hula šokėjos išpildys programą su šokiais.

Suvažiavimas vyks "Holiday Inn", 5300 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach FL 33706, (813) 360-6911.

Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės pas Aleną Bobelytę, 4925 60th Ave. South, St. Petersburg, Florida 33715. Tel. (813) 867-1650.



Jūratė Nausėdaitė-Ann Julian

Televizijos programų knygelė (TV guide) pasipuošė Jūratės Nausėdaitės-Ann Julian nuotrauka. Tai buvo labai gera reklama ne tik mūsų gabiui lietuviui, bet ir mums visiems. Tų knygelė pilnos visų krautuvų s-

paudos lentynėlės ir gana daug jų išperka. Kiti gal tik pirmą kartą savo gyvenime paskaitė, kad yra tokia LITHUANIA. Viduje įdėta ir antra Jūratės nuotrauka ir poros puslapių aprašymas, kur Jūratė pasipasakoja apie savo lietuvišką kilmę ir savo dorybes, gautas iš lietuvių tėvų.

Jau ne pirmą kartą Jūratė garsina Lietuvą: liepos mėn. gale padarė video tape, kuris bus rodomas 5 tam kanale.

Jūratė su gražiu lietuvišku kostiumu, lietuviškom kasom, trumpai pasakoja apie savo lietuvišką kilmę, tautinį kostiumą ir lietuviškus valgius. Žiūrovams ir direktoriams ši trumpa programa padarė didelį įspūdį ir Jūratei planuoja duoti laiko per televiziją parodyti ir lietuvišką Kalėdų eglutę.



Tautinių šokių ansamblis "GINTARAS".



Sofija Daikutė išrinkta Chicago ir apylinkių jurginų parodos karalaitė. Parodoje, kuri įvyko rugsėjo 5 ir 6 d. d. Ford City, buvo išstatyta daugiau 5,000 jurginų. Apie šią parodą ir karalaitę rašė vietinė spauda. Sofija yra University of Illinois studentė. Lankė ir baigė liuanistines mokyklas, aktyvi "Kernavės" tauto v. r. skautė, dainuoja v. s. Alekniešės vadovaujamam skaučių dainininkų būrelyje, talkina mamytei Aldonai Daukiai nei "Sofijos Barkus šeimos" radijo valandėlių programose.



"VYTIES" šokėjai State Fair Springtildė, Illinois, puikiai tautinių šokių išpildymu susirinkusius maloniai nuteikė ir buvo palydėti entuziastiškais plojimais.

P. Krutulio nuotrauka



Seserys Drutytės, kurios anksčiau daugelį kartų išpildė programą kaip auką Laisvajai Lietuvai. Minėdami 35 m. Laisvosios Lietuvos sukaktį, su dėkingumu jas prisimename.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

MOKYTOJŲ SAVAITĖ DAINAVOJE

Bronius JUODELIS

Vieškelėliu pamirštu
aš į tėviškę grįžtu
Prie Nemuno krantų.
(Iš dainos)

Smagu pabraidyti po gėlėtas lankas
tarp ramunių ir dobilėlių Dainavos
kalneliuose. Čia žalio aksomo pušys –
nas, plačiarankiai ažuolai, kryžių kal-
no rūpintojėliai ir mėlynu veidrodžiu

vakarai su pulkionis vakaronių pro-
gramomis. Plati studijų dienų progra-
ma nuolat visus vertė skubėti. Tik
vaikų darželis niekur neskubėjo ir
linksmai žaidė per dienas.

Visą studijų savaitės šeimą sudarė
72 stovyklautojai. Vadovybę sudarė:
programos vedėjas J. Masilionis, ka-
pelionas kun. L. Zaremba, ūkio vado-
vas B. Krokys, vakaronių programų ve-
dėja Ingrida Bublienė, tautinių šokių



XV Mokytojų studijų savaitės Dainavoje choras dainuoja apie mėlynąjį
Nemunėlį pasirodymų vakare, vadovaujant muz. S. Sližiui. B. J. nuotrauka

spindintis Spygliys atstoja kampelį prie
Nemuno krantų. Čia nuolat skamba
lietuviškas žodis ir daina. Malda
ir lietuviškos vasaros stovyklų pro-
gramos čia nukelia stovyklautojus į
Lietuvos žemę, kad mintimi ir širdimi
vėl pavaikščirotume jos vieškeliais.

Penkelioliktoji JAV ir Kanados li-
tuanistinių mokyklų mokytojų studijų
savaitės dalyviai š. m. rugpiūčio 16 –
23 dienomis vėl susirinko į Dainavą.
Susirinko čia su paskaitomis, dainomis,
tautiniais šokiais ir vakaronėmis,
pasidalinti mintimis ir patirtimi,
panagrinėti problemas, pažvelgti į
ateitį, pabendrauti, pailsėti gamtos
prieglobstyje. Greta nuolatinių litu-
anistinės mokyklos veteranų, dalyva-
vusių daugelyje mokytojų studijų sa-
vaičių, buvo čia ir jaunų mokytojų sa-
jalė, ir linksmy vaikų būrelis.

– Tai tikras atsigaivinimas savų ko-
legų tarpe, – džiaugėsi Vasario 16 gim-
nazijos direktorius J. Kavaliūnas, nors
pusei savaitės čia atvykęs prieš grįž-
tant į Vokietiją.

– Puiki stovykla! Tik gaila, kad ma-
žai jaunųjų mokytojų, – kviesdama me-
ginas vieton vyrų ir tautinių šokių
ratą apgailestavo J. Matulaitienė, at-
vykusi iš New Yorko.

Tarp saulės ir paskaitų

Stovyklos varpas nuolat šaukė į die-
nos programą baltųjų rūmų salėje ir
gamtoje. Su paskaitų diskusijomis ir
viliojančiais saulės spinduliais die-
nos buvo pertrumpos. Trumpi buvo ir

mokytojos G. Gobienė ir J. Matulaitie-
nė, dainavimo mokytojas S. Sližys, s-
porto vadovas ir komendantas Br. Ke-
turakis, vaikų darželio vedėja Rūta
Juškienė, sveikatos reikalų vedėja
K. Vaičieliūnienė ir laikraščio redak-
torius L. Eimantas. Tryliką paskaiti-
ninkų per 17 paskaitų visus vedžiojo
po lietuvių kalbos pasitobulinimo ir
lituanistinės mokyklos aktualijas. Kas
rytą sporto vadovas žadino su rytine
mankšta. Kapelionas kun. L. Zaremba
pravedė dvasinę mankštą su šv. Mi-
šiomis ir gilaus, studijinio pobūdžio
pamokslais. Po pusryčių kas rytą sa-
lė skambėjo nuo muz. S. Sližio moko-
mų choro dainų: "Tu neužmiršk ge-
riausio draugo", "Saulėlydis tėviš-
kėj" ir "Dainavos tango". Paskaitas
sekė tautinių šokių grupės praktika,
pareikalavusi nemažai prakaito ir
lengvo, jaunatviško žingsnio.

Skanius pietus, paruoštus gabių vi-
rėjų O. Norvilienės ir I. Motušienės,
sekė poilsis. Vieniems jis buvo pasi-
ruošimas programai, kitiems – pasi-
vaikščiėjimas Dainavos takais, take-
liais, o daugumai atsigaivinimas Spy-
lio bangose ir pasikaitinimas karštos
saulės spinduliuose. O saulės buvo
pilnos dienos! Visa savaitė su mėly-
nu dangumi!

Vakarinės programos

Kai Spyglio bangas pabučiavę pask-
kutiniai saulės spinduliai nėrė į pu-
šyno gelmes, kai į Dainavos padangę
plaukė mėnulio valtys, žiogelių muzi-

kai pritariant prasidėdavo vakarinės
programos. Kas vakarą jos buvo kito
kios. Jų vedėja Ingrida Bublienė sten-
gėsi surasti ką nors naujo, įdomaus,
įtraukiant stovyklos dalyvius.

Antradienio vakaras čia buvo skir-
tas dailiajam žodžiui.

Išpūdingiausias buvo trečiadienio
vakaras su Tėvynei skirta programa.
Čia rimties apsuptyje salėje medžiais
apstatytas dunksnio naujas smėlio
kapas. Tai Romo Kalantos, Žvakelių
mirtį mirgėjime prie jo rinkosi visi stovy-
klautojai. Mažieji su gėlytėmis ir do-
bilėlių vainikais. Vyresnieji su skau-
džiais prisiminimais ir ryžtu skelbti
pasauliui Romo Kalantos suanglėju –
šių lūpų šauksmą: LAISVĖS LIETU-
VAI!

– Mes esame tos kovos dalyviai.
Bet ir mums reikia šauklių, kad kas-
dienybėje per daug neužsibūtume, lais-
vėje nepaklystume, – lyg šių dienų vai-
dilutė, Ingrida mums kurstė parei-
gos ugnelę. Deklamacijos, partizanų
dainos mus nukėlė į kenčiančią Nemū-
no šalį, į partizanų, tremtinių, kovoto-
jų kraują suvilgytą Lietuvos žemę. Šią
žemę, jos kančią simbolizavo salėje
pastatytas lauko kryžius. Okupuotos
Lietuvos mokyklos priespaudą pavaiz-
davo mūsų mažieji stovyklautojai su
pora vaidinimėlių.

Iš salės, su degančiomis žvakelėmis,
visi stovyklos dalyviai išsiliejo į
gamtą, į Dainavos kelią, vedantį prie
pakelės kryžiaus. Prie aukšto kryžiaus
vedė jaunųjų stovyklautojų – Vijos, Ra-
mos, Aidos, Ritos, Dariaus ir Jono
Tauro abiejose kėlo pusėse išrikiuo-
ti degančių žvakių alėja. Žvakių lieps-
na ir širdžių malda jungėsi su ken-
čiančios tautos laisvės ilgesiu, su Ro-
mo Kalantos šauksmu. Giesmė Marijos
Marija užbaigė vakaro eiseną. Po jos
kun. L. Zarembos skaidrės parody-
tos Marijos ir Kristaus paveikslų rin-
kyns iš viso pasaulio dar kartą nešė
mus prie Aušros Vartų.

Ketvirtadienio skaidrų vakaronėje
dr. J. Kavaliūnaitė parodė kontrastin-
gus vaizdus iš Haiti, o kun. L. Zaremba
toliau skaidrėse mus vedžiojo po
muziejus ir bažnyčias su šv. Šeimos
paveikslais. Penktadienio vakaras bu-
vo skirtas per savaitę išmoksoms che-
ro dainoms, tautiniams šokiais, pian-
muzikos pasirodymui ir oficialiems
savaitės vadovybės žodžiams. Puikiai
skambėjo išmoksoms trys dainos, dundė
jo Jonkelis ir smagiai sukosi šokėjų
grupės rateliai su dainomis. Šie rati-
liai turėtų sukelti, o dainos skambėti
kiekvienoje lituanistinėje mokykloje.

Prieš išvažiavimą atsiveikimui
skirtas šeštadienio vakaras žiūrovams
atnešė daugybę stovyklinių talentų su
poezija, proza, deklamavimu, muzika,
dainavimu ir vaidyba. Jų apsakymui
reikėtų atskiro reportažo. Atsiveiki-
nimas tęsėsi su S. Stasienės, P. Masil-
ionienės ir kitų ponių paruoštomis
vaišėmis, su šokiais ir žaidimais iki
vėlumos.

Negestanti ugnelė

Lituanistinio švietimo išlaikymas
ir lietuviybės ugdymas buvo pagrindi-
nės studijų savaitės temos. A. Bagdo-
nas, V. Bučmienė, S. Jonynienė, J. Ka-
valiūnas, V. Kavaliūnas, B. Keturakis,
J. Masilionis, G. Meiluvienė, J. Plačas
S. Petersonienė, A. Rinkūnas, S. Stasi-
nė ir K. Vaičieliūnienė nagrinėjo lietu-
vių kalbą nuo Mažvydo iki Jablonskio,
nagrinėjo mokymo metodus dabarties
lituanistinėje mokykloje, apžvelgė vai-
kų literatūrą išeivijoje ir Lietuvoje,
aptarė amerikiečių ir kanadiečių mo-
kyklų įtaką mūsų mokymo ir auklė-
jimo darbe. Dainos ir tautiniai šokiai
buvo reikšminga programos dalis, pa-
brėžianti tautinės dvasios išlaikymo
svarbumą.

Mokytojas turi būti magnetu, kuris
pritraukia mūsų mažuosius į lituanis-
tinę mokyklą. Mokytojas turi būti ne-
gestanti lituanistinės mokyklos ugnelė.
Nenuostabu, kad ir mokytojų studij-
ų savaitės vienkartinis laikraštėlis
buvo pavadintas "Negestanti Ugnelė"
vardu, pagal mokytojų skirtą da-
ną, čia stovykloje išmoks. Laikraštė

Laiškai

Vartau pageltusius lapus,
Laiškai mielų draugų, bičiulių
Ir tarsi gyvus juos visus
Matau – į veidus įsižiūriu.

Visi jie tokie pat jauni,
Tokie, kaip kadais matyti.
Ryžto, idėjų kupini,
Veidai jaunyste tebešvyti.

Atūžęs audros sukury
Visus išblaškė, nieks neliko...
Vieni Sibiro urvuose,
Kiti – kovoj už laisvę krito.

Kur jūs dabar, mieli draugai,
Gyvi, nukankinti ar mirę?
Vienus gal priglaudė kapai,
Kitus platybė mus išskyrė.

L. Virbickas

lio puslapiuose liko įvairi suaugusių
ir vaikų stovyklinė kūryba. Jo pusla-
piuose likęs J. Plačo atsiveikimimas
su Dainava charakterizavo daugumos
nuotaikas:

– Penkioliką kartą atsiveikiname
su gražiąja Dainava. Dievulis nepa-
gailėjo gražių, saulėtų dienų ir poilsio
vėsių naktų. Smagiai laiką pra-
leidome besidžiaugdami gėlėmis ke-
vepiančiu oru ir besiklausydami s-
virplių muzikantų cirpimo. Visi takai
takeliai išminti kolegų, kolegų per-
traukų ir poilsio valandomis. Nebūtų
atsiektas tikslas, jei tik tiek būtų ga-
lima pasakyti. Ne vien poilsui čia at-
važiuavome, bet ir darbui. Išklausa
nemažai paskaitų, klausa, diskutuota
rašyta, šokta, dainuota. Prisiminta



Ingrida Bublienė, XV Mokytojų stu-
dijų savaitės vakaronių programų ve-
dėja, su gėlytėmis iš Dainavos pievų.
J. Račkausko nuotrauka

mūsų vargstanti tėvynė, uždegtos ž-
vakės prie partizano kapo ir išlietas
širdies ilgesys.

– Mums iškeliauvus liks Dainavos
kryžiai rymoti vieni, kovoti su ruden-
darganomis ir žiemos šalčiais, o
mes būdami šiltose pastogėse prisim-
insim savo pareigas, kurias pasiža-
dėjome atlikti būdami jų paunksmėje.
Kai Dainavos laukai snaus belaukda-
mi atbūdančios gamtos, mūsų žygių



Poetė, rašytoja Marija AUKŠTAITĖ.

Ką tik išėjo iš spaudos Marijos
Aukštaitės naujas romanas "ANT
MARIŲ KRAŠTO", pagrindinė min-
tis: meilė, auka, tragedija ir kova,
herojiškumas ir humaniškumas, Lie-
tuvos istorinis duelis, plačių pažiū-
rų.

Knyga turi 408 psl., kaina 10 dol.,
užsakymus siųsti per DRAUGĄ, per
knygų platintojus kioskuose ir per
leidėją.

LIETUVIAI SIBIRE

Azijoje, Buriat-Mongolijoje, yra lietuvių
tremtinių kapinės. Viena paminkle buvo
ten iškaltas įrašas: „Mes esame iš gintarų
krašto, iš garbingos gimtinės Lietuvos. Kas
išskaitys vargus be rašto, ką iškentėjo
didvyriai jos“. Šis raštas, ši knyga tai
dokumentinis leidinys dabarties žmogui ir
istorijai išsąkas, ką iškentėjo lietuviai, kai
bolševikai okupant, vykdydami mūsų tautos
genocidą, išvežė maždaug kas dešimtą
Lietuvos gyventoją bado, Sibiro speigų
mirčiai.

Čia pateikiami keliolikos gyvųjų išlikusiųjų
liudijimai apie kruvinas kančias Sibiro
miškuose, kasyklose, vergų darbo lageriuose.
Duodamos ištraukos iš šimtų laiškų, atsiųstų
iš Sibiro. Spausdinamos Sibire padarytos
nuotraukos. Medžiaga rinkta iš
visų pasaulio kontinentų. Prof. M.
Mackevičius pateikia analizę apie Lietuvos
gyventojų tremimus faktų ir tarptautinės
teisės šviesoje, o buvusi Sibiro tremtinė E.
Juciūtė plačiau nušviečia teisinę į Sibirį
išgabentų lietuvių kalinių ir tremtinių būklę.

Vienos Sibire žuvusios tremtinės tėviškėje
vaikai pastatė paminklą su įrašu: „Ar girdit
Jūs ten mūsų raudą ir skundą verkiandčios
širdies?“. Šis leidinys skirtas, kad dabarties ir
ateities žmonės girdėtų Sibiro mirtin
išvežtųjų 350,000 lietuviškų širdžių raudą ir
skundą. Kaina \$ 20,00.

ir darbai aidės klasėse, salėse ir jau-
niųjų širdyse. Tad nenusiminkit ošiar-
čios pušys, mes dar sugrįšim čia, –
Dainavai ir atgal į lituanistines mo-
kyklas begrižantiems mokytojams
mojavo JAV LB švietimo tarybos
pirmininkas Juozas Plačas.



XV Mokytojų studijų savaitės dalyviai Dainavoje paskaitų metu.
J. Račkausko nuotrauka



Drožinėtojas, savanoris-kūrėjas Stasys Motūzas su prieglaudos sesele.
Vakarų Vokietijoje gražiai reprezentuoja Lietuvą. Jo kūriniais puo-
šiasi ir Laisvosios Lietuvos redakcija.

SPAUDOJE ir GYVENIME

NUOŠIRDUS PABALTIOJŲ TAUTŲ LAISVĖS GYNĖJAS

Mūsų visi trys Lietuvos laisvini-
mo veiksniai turi Washingtono ir ki-
tur politikų ir valdžios asmenų tar-
pe didesnių ar mažesnių draugų, ku-
rie kiekvienai atsilankiusiai delega-
cijai nesigaili paberti gražių žodžių.
Bet yra ir tikrų Lietuvos nepriklaus-
omybės bylos rėmėjų, k. a. senatori-
us Charles Percy, kongresmanas
Derwinski ir kiti, kurie patys, be mū-
sų veiksmų prašymo, nuolat JAV Kon-
gresui ir valdžiai primena Sovietų
S-gos Lietuvai ir kitiems Pabaltijo
kraštams padarytas ir tebedaromas
skriaudas ir visur tuos kraštus užta-
ria.

Bet Australijos lietuviai, kaip ir
kiti pabaltiečiai tolimo krašto val-
džios ir parlamento narių tarpe turi
gal net stipresnių užtarėjų. Nes ten
Pabaltijo tautų išeivių ne po dvi ar
trys organizacijos atskirai rūpinasi
savo kraštų išlaisvinimo reikalais,
bet visų 3-jų tautų - lietuvių, latvių
ir estų išeivių turi vieną bendrą
Pabaltijo Bendruomenę, kuri su Aus-
tralijos valdžios bei Parlamento at-
stovais kalba visų trijų okupuotų kra-
stų, 6 milijonų gyventojų vardu. To-
kios jungtinės organizacijos balsas
yra stipresnis ir jos siekliai labiau
respektuojami, negu mūsų kelių, tarp
savęs konkuruojančių politinių orga-
nizacijų.

Neseniai L. L. bendradarbis Vl.
Petkūnas atsiuntė iš Australijos trūp-
ią korespondenciją apie 1941 mt. Bir-
želio trėmimų sukakties minėjimą
Canberroje, pridėdamas MŪSŲ PA-



M. HODGMAN, Australijos Parla-
mento narys ir fed. valdžios minis-
teris.

STOGĖS numerį, kuriame ištisai at-
spausdinta Australijos Parlamento
nario ir feder. valdžios ministerio
Michael Hodgman ypatingai sti-
ptipri ir nuoširdi kalba, užimanti ko-
ne 2 to laikraščio puslapius. Šis tik-
ras pabaltiečių bičiulis išreiškia Au-
stralijos dabartinės federalinės vy-
riausybės nusistatymą Pabaltijo k-
raštų okupacijos klausimu, kartu iš-

ryškindamas buvusios valdžios šioj
sritį padarytas klaidas.

Čia išvertęs iš angliško teksto s-
varbesnes ministerio Hodgman'o kal-
bos ištraukas patiekiu mūsų skaityto-
jams.

Jau jo kalbos pirmieji žodžiai šil-
tai nuteikia pabaltiečius, kai jis pa-
minėjęs ir sukaktuves atsilankiusius
Parlamento kolegas ir senatorius, pa-
vadina pabaltiečius broliais ir sese-
mis, pareikšdamas jog jis esąs pasi-
šventęs pagrindiniam principui su-
laukti savo gyvenime tos dienos, kai
Estija, Latvija ir Lietuva vėl bus lais-
vos ir nepriklausomos valstybės. 40-
ties metų pragaras Pabaltijo valsty-
bėse turi pagaliau pasibaigti, Sovietų
Rusija turi išvesti savo karines pajė-
gas iš šių kraštų.

Toliau p. Hodgman nusako kaip
1939 m. rugpjūčio 22 ir 23 d. vidur-
naktį Maskvoje buvo sudarytas labia-
usiai begėdiškas, išdavikiškas paktas,
kokį žmonija tik žino. Tą paktą pasi-
rašė du pragariški ("devil") niekšiški
individualai Molotovas ir Ribbentropas.
Taip pat naktį 1941 mt. birželio iš 13
į 14 d. apie 60,000 ar daugiau Lietu-
vos, Latvijos ir Estijos piliečių buvo
pėr jėgą ištraukti iš lovų, iš savona-
mų, sugrūsti į galvių vagonus ir kaip
gyvuliai nugabenti į Sibirą ir Šiaurės
Rusijos sritis.

P. Hodgman pamini ir Katynokrau-
jo maudynes, nuo kurių rusai stengia-
si išsiginti.

1944 mt. Sovietai okupavę Pabaltijo
kraštus tuos smurtu nusikaltimus
prieš žmoniją vėl pakartojo. Iš viso
buvo ištremta 140,000 estų, 155,000
latvių ir 300,000 lietuvių. Dabar So-
vietai vykdo velnišką rusifikacijos
planą, kurio tikslas sumaikinti Pabalti-
jo tautų identifikacijos žymes.

"Ar gali pasaulis Molotovo ir Rib-
bentropo 1939 mt. sudarytą paktą te-
belaikyti galiojančiu dar 1981 metais?
- klausia ministeris Hodgman. "Ar
yra buvęs didesnis veidmainybės (hy-
pocrisy) veiksmas, kaip Sovietų Są-
jungos, kuri yra Jungt. Tautų viena iš
kūrėjų, pasirašiusi J. T. chartiją, J.
T. žmogaus teisių deklaraciją ir Hel-
sinkio paktą dabar paneigiančios Pa-
baltijo valstybių žmonių pagrindines
žmogaus teises - individualines ir
nacionalines. Sovietų S-ga turi būti
pasmerkta už veidmainybę, išdavystę
ir nežmoniškumą. Kol aš turiu oro
savo plaučiuose, tol aš skleisiu šį
reikalavimą!" - karštai pareiškė šis
pabaltiečių bičiulis.

Toliau p. Hodgman priminė minė-
jimo dalyviams jog 1975 m. gruodžio
mėn. 13 d. jo partijai laimėjus Parla-
mento rinkimus, jau gruodžio 16 d.
vos po 3-jų dienų po rinkimų, naujoji
feder. vyriausybė pakaitė senosios
vyriausybės negarbingą (disgrace-
ful) sprendimą pripažinti de jure Pa-
baltijo valstybių inkorporavimą į So-
vietų Sąjungą.

"Pabaltijo valstybių atžvilgiu ka-
ras nėra 1945 metais pasibaigęs", -
sako p. Hodgman, - nes Sovietų oku-
pacinė kariuomenė tebėra Pabaltijo
valstybėse ir Sov. Sąjunga tebevykdo
Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje karo
veiksnius".

Nebecituodami p. Hodgmano ilgos
kalbos visų reikšmingų pareiškimų,
mes galime džiaugtis, turėdami tam-
toliame krašte nuoširdų bičiulį,
mūsų tautos, kaip ir kaimynų latvių
ir estų laisvės gynėją. J. VII.



KADA NUSTOS SIAUTĖ ?

Rugsėjo 2 d. New Yorko laikraščia-
pranešė, kad ten, Imigracijos ir Natu-
ralizacijos teisme buvo pradėta byla
prieš tūlą latvi Boleslovą Maikovskį,
gyv. New Yorko apylinkėse. Maikovs-
kis, jau seniai sovietų "nuteistas" už
akių, kaltinamas buvęs "karo nusikal-
tėlis" ir prisidėjęs prie Latvijoje gy-
venusių žydų ir "sovietų piliečių"
naikinimo. Vos tik pradėjus apklaus-
nėjamą, iš publikos pašoko tūlas Mark
Levy, 20 metų amžiaus žydukas, kaip
vėliau paaiškėjo Jewish Defense Le-
ague narys, pribėgo prie nesaugomo
Maikovskio ir, šaukdamas "You Nazi
bastard!", kelis kartus tvjojo sukum-
čiu Maikovskiui, parmušdamas jį ant
grindų. Po to tas Levy teismo sargų
buvo sulaikytas, išvestas iš salės ir,
pakaltinus jį už "triukšmo kėlimą",
buvo paleistas.

Ir tai jau ne pirmas kartas. Prieš
kelis metus tie patys Jewish Defense
League nariai, iššifravę, kur Maikovs-
kis gyvena, prie jo namų buvo padarę
demonstracijas, reikalaudami nubaus-
ti visus čia gyvenančius "karo nusik-
altėlius". (Tarsi tikrai čia gyveną
latviai, lietuviai ir estai būtų sukėlę
II Pasaulinį karą...). Keletą dienų
vėliau pora iš jų, sudėję neva kokią tai
reikalą, buvo atvykę į Maikovskio na-
mus ir norėjo būk tai jį matyti. Kai
tas jų neišleido į vidų, vienas iš at-
vykėlių paleido iš pistoleto šūvį ir su-
žeidė Maikovskį į koją. Keletą mėne-
sių vėliau, spėjama, kad tos pačios
gaujos nariai, vėl atvyko prie M. na-
mų ir norėjo su juo "pasikalbėti". Kie-
me sutikę jiems nepažįstamą asmenį
pasiteiravo, kur galima rasti M. Kai
tas atsakė, kad jis nesąs jų norimas
asmuo, o tas esąs vidų, jį apmušė ir
pabėgo. Chuliganai niekad os nebuvo
surasti.

Kalbant apie tuos "karo nusikaltė-
lius" prisimintina, kad Boleslovas
Maikovskis jau 1974 m. buvo vienas iš
37 tokių "nusikaltėlių", viešai apšau-
kų spaudoje. Tame sąraše buvo ir ke-
liolika lietuviškų pavardžių: vienas
aukštas dvasininkas, keli buvę 1941m.
Laikinosios Vyriausybės nariai ir
šiai žinomi asmenys. Pradėjus ap-
klausinėjimus paaiškėjo, kad dalį to-
kių "nusikaltėlių", būtent 19, yra "su-
radę" tūlas "rašytojas" žydas Zelig
Gelinski, šiuo metu gyvenąs Izraelyje
Jis sakosi esąs kilęs iš Lietuvos ir
apie jo skundžiamų asmenų "nusikal-
timus" pats žinąs. Įdomiausia, kad jis
iš Sovietų okupuotos Lietuvos buvo iš-
leistas ir užsienius, aišku, kaip užver-
buotas jų agentas, tik po keletos metų
karui pasibaigus. Kad dalykas būtų
"tikresnis", savo turimą lietuvių są-
rašą tas skundikas 1963 m. nusiuntė
ir išspausdino New Yorko žydų komu-
nistų laikraštyje "Morgen Freiheit".
O iš šios "Ryto laisvės", jau kaip tik
rą ir įrodytą dokumentą 1973 m. per-

ėmė World Jewish Congress ir perda-
vė Immigration and Naturalization
Service. Iš to sąrašo keliems lietu-
viams tikrai buvo pradėtos bylos.

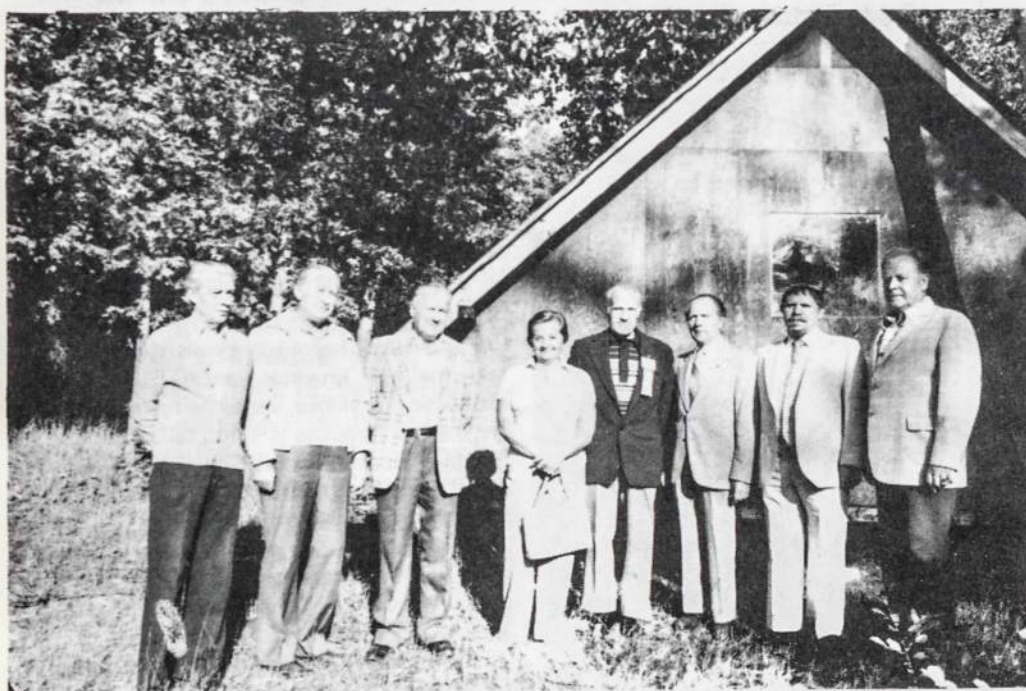
Tačiau ne tik tas vienas Gelinskis
skundė. Tokių skundikų buvo ir dau-
giau. Sakysime, toks laikraštपालाकिस
"Gimtas Kraštas" atvejų atvejais p-
rasispyręs citavo, ką rašo Vilniaus
"Tiesa" ar ką surinkę jo korespon-
dentai. Ir tų nusikaltėlių radęs dar da-
giau nei minėta. O iš "Gimtojo Kraš-
to" su pasigardžiaivimu vėl perispaus-
dinėjo skundus čia leidžiami raudonų
jų laikraščiai "Laisvė" ir "Vilnis".

Kad reikalą pagreitintus ir paspau-
dus, įsijungė ir kai kurie žydų tauty-
bės Amerikos politikieriai. Ypatingai
čia pasižymėjo "congresswoman" Žy-
dė Elizabeth Holtzman iš Brooklyno,
N. Y. Ji kariavo net su tuometiniu pre-
zidentu Carteriu, reikalaudama, kad
vyriausybė paskirtų daugiau lėšų tam
reikalui, nes iki šiol, anot jos, nieko
tuo reikalu nebuvo daroma ir tokie
"nusikaltėliai" sau laisvai gyvena. Jos
spaudimo dėka, iš tiesų, valdžia tam
reikalui paskyrė keletą milijonų dole-
rių, ir sudarė specialų investigacijų
komitetą. Šis komitetas pasamdė apie
50 "specialistų", kurių uždavinys ir
yra tuos nusikaltėlius surasti ir pa-
traukti atsakomybėn. Specialistai, dau-
giausia "vienos tautybės žmonės", va-
žinėjo į Izraelį ir net į Sovietų Są-
jungą ir tokios medžiagos, aišku, par-
sivežė net nežimais. Kas juokingiau-
sia, kaip tai paaiškėjo vieno esto by-
loje, kad tarp "įrodymų" yra ir į te-
levizijos juostas užrekorduotų liūdi-
ninkų, gyv. okupuotoje Estijoje, paro-
dymai. O naivūs "teisybės iškotojai"
niekaip negali suprasti, kad ten gyve-
nantis žmogelis būtinai turi taip sa-
kyti, kaip iš jo reikalauja jo bosai. Ki-
taip jam bus "amen".

Ir ta pati Holtzman, norėdama savo
rinkikams išiteikti, praeitais metais
jau kandidavo į USA Senatą. Jos ša-
lininkai kėlė ir aiškino, kokių "nuo-
pelnių" ji yra padariusi "karo nusikal-
tėlius" aiškinant. Nežiūrint to, į Sena-
tą ji nebuvo išrinkta. Dabar ji kandi-
datuoja tik į vienos apylinkės proku-
roro vietą. Ir vėl pradėti jos "nuopel-
nai" linkniuoti.

Pasirodžius spaudoje žinioms, kad
prez. Reaganas, savo taupymo progra-
mą vykdydamas, nori visai nutraukti
ar labai sumažinti nereikalingas iš-
laidas, tarp jų ir to "specialaus komi-
teto" išlaikymui skirtas, vėl pašokta
su įrodymais, kad toks komitetas la-
bai reikalingas ir būtinas. O vienas
"rinkikas" prieš kelias dienas net ap-
gailestavo, kad štai, tie "karo nusikal-
tėliai" jau baigia išmirti dėl seno am-
žiaus, o mes, girdi, dar nė vieno iš jų
nedeportavome...

A. Beržinis



Liet. Atgimimo Sąjūdžio nariai susitikę Šaulių kultūrinėje stovykloje
Wasagoje, Kanadoje, iš dešinės: Gediminas Rugienis, Vytautas Jokubaitis,
Stepas Jakubickas, Augustinas Mylė, p. Jokubaitienė, Juozas Šiaučius ir
svečiai - Vacys Vaitkevičius, Mečys Abromaitis.

A & L INSURANCE AGENCY

Telefonas: 523-8775

4645 South Ashland Avenue - Chicago, Illinois 60609

Real Estate - Mortgage Loans - Income Taxes

Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, ne-
nutraukiamą pajamų, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo
gaisrų ir visus kitus draudimus.

Notariatas

ALEKSAS LAURAITIS, Savininkas

A. G. Auto Rebuilders

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas
sažiningai ir gerai, protyrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

Darbo valandos kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 8 val. ryto ligi 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63rd Street - Chicago

Telefonas 776-5888



PETER KAZANAUSKAS
PRESIDENT

Phone: Virginia 7-7747

SAVINGS
CERTIFICATES
EARN UP TO 8%

HOURS:

Mondays, Tuesdays & Fridays

9 am - 4 pm

Thursdays 9 am - 8 pm,

Saturdays 9 am - 1 pm

5 1/2% EARN ANNUALLY
ON PASSBOOK
SAVINGS

2212 WEST CERMAK ROAD

Chicago, Illinois 60608

A - J MEATS
Prime & Choice
SKANIAUSIOS LIETUVIŠKOS ŠVIŽIOS IR RŪKYTOS DEŠROS
DELIKATESŲ SKYRIUS
2433 WEST 69TH STREET - CHICAGO, ILLINOIS 60629
Telefonas: 436-6888

ANTANAS PLIENIS

DURYS - LANGAI
Įvairių spalvų ir kainų. Geležies turė-
liai ir "aluminum siding". Naujausi balto
emalio ir "Stainless steel" žieminiai
langai.
ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)
TVOROS -
- STOGELIAI
Įvairių medžiagų
ir spalvų.
KOSTAS BUTKUS
Telefonas: PR 8-2781

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visas kitas
apdraudas - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms.
Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies.
Nemokamas pataravimas ir informacija
Valstybės patvirtintos kainos.

Smulkesnei informacijai gauti skambikite, rašykite, užėikite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue - Chicago, IL 60636

WAlbrook 5-5671

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

KAS IŠ TIKRŲJŲ NUDELSĖ LIETUVOS ATSTOVYBĖS RŪMŲ RESTAURAVIMĄ

Mūsų liaudies išminčiai yra sukūrę tokį posakį: "Kai du stos visados daugiau padarys". Tik ne Amerikoje, kai LB ir ALTA atsistojo. Kad nebūčiau apšauktas gandų skleidimu, geru pavyzdžiu yra, kai ne taip seniai LB ir ALT ėmėsi Lietuvos atstovybės rūmus restauruoti.

Lietuvos atstovui dr. Bačkui pritariant, ALTA ir JAV LB krašto valdyba ėmėsi iniciatyvos restauruoti atremontuoti Lietuvos atstovybės rūmus Vašingtone. Š. m. liepos 25 d., trys ALTos ir trys LB-nės atstovai susirinko Detroite aptarti minėtų rūmų restauravimo reikalus. Iš to pasitarimo niekas neišėjo, nes abi delegacijos buvo skirtingų nuomonių kaip tą visą darbą atlikti.

LB-nės delegacija reikalavo, kad būtų laikomasi (mano pabraukta KR) jų padiktuotos taisyklės; tam darbui atlikti, komitetą sudaryti tik iš LB ir ALT atstovų. Gi, ALTos delegacija turėjo valdybos instrukciją, kad, pagal dr. Bačkio pageidavimą, kurį jis išreiškė ALTAi rašytame laiške, geresniam ir sėkmingesniam lėšų telkimui, neišskirti nei vienos orga-

nizacijos. Kitaip tariant, i lėšų telkimą per organizacijas įtraukti visą lietuvių visuomenę. Nepaisant to, p. Kutkus (LB JAV krašto valdybos pirmininkas) plačiai paskleistame savo aplinkraštyje "Nudelstas atstovybės namo restauravimas", apkaltino ALT delegaciją, namo restauravimo nudel simu. O iš tikrųjų tai pats p. Kutkus, dar prieš eidamas į pasitarimą, "nuplovė viršius", kad vežimas-užmojis iš vietos nepajudėtų. Štai kaip išdėdžiai savo aplinkraštyje p. Kutkus pateisiną "viržių nupiovimą":

"Jeigu jie dr. Bačkio pasiūlymo ir Krašto Valdybos pirmininko sąlygos neketino laikytis (atkreipkite dėmesį laikytis, KR) be reikalo jie važiovo bei sau ir kitiems laiką gaišino". Ką jūs pasakysite, jeigu ponas Kutkus kam nors įsako jo nurodymo laikytis, vadinasi - reikia laikytis. Čia pat galiu paklausti ir p. Kutkų, o ko jis su savo delegacija pasitari - man važiovo? Ar, kad kieno nors iš-austą antsnukį kitiems užkabinti? To dar neužtenka, p. Kutkui iš plačiosios visuomenės sudarytas komitetas būtų nepatikimas. Jis apie tokį komite-

tą savo aplinkraštyje taip sako: "Ir kas tokiam komitetui atsakomybę galėtų tvirtinti". Vadinasi, jeigu ne "aš iš plačiosios visuomenės surinktus pinigus skaičiuosiu ir juos pas save laikysiu, jie gali "išgaruoti". Tokio žulsaus plačiosios visuomenės įželdimo dar neteko girdėti. Toks pasakymas dvelkia nedorumu.

Jeigu ateityje dr. Bačkis savo nuomonę pakeis, tai teks iš naujo tuo reikalu tartis. Šiaip ar taip dr. Bačkis yra Lietuvos vyriausybės įgaliotas atstovybės rūmų valdytojas ir nepaisant, kad lietuvių visuomenė savo lėšomis nori atstovybės rūmus restauruoti, vistiek privaloma jo nuomonės laikytis. Antra vertus, atrodo, bėda yra tame, jog tie didieji mūsų veikėjai nesuvokia kaip kokie darbai yra vykdomi. Šiam darbui atlikti būsimos komiteto pareigos būtų tokios: Pirmiausia telkti lėšas iš plačiosios visuomenės; sudaryti dviejų ar trijų statybos specialistų-inžinierių komisiją, kuri nuspręstų kokie darbai turės būti atliekami; paruošti smulkią detalizuotą tų darbų aprašymą (specification). Aprašymo kopijos turės būti pasiųstos keliems vietos



Suvažiavimo metu Clevelande skautų veikėjai su svečiais. Iš kairės v. s. Vytautas Vidugiris, gen. garb. konsulas Vytautas Čekanauskas, kun. dr. Juozas Pruskis ir v. s. Vytautas Jokubaitis. V. Bacevičiaus nuotrauka

statybos rangovams, kurie, pagal aprašymą patiektus reikalavimus pasiūlys už kiek restauravimą galės atlikti. Pagal įprastą tvarką darbai atlikti tam rangovui, kuris yra pasiūlęs žemiausią kainą. Darbams vyks tant, kad skylės nebūtų pakulomis užkaišiojamos, o užtaisyta kaip aprašyme pasakytas, kas nors iš darb

davių visą darbą prižiūri. Tai ir viskas.

Man nesuprantama, kas galėjo, tik paviršutiniškai pažvelgęs į pastatą, nustatyti, jog restauravimas kainuos \$ 250,000 ? Greičiausia, jog tie žmonės, kurie tą paskelbė, nedaug nusi-mano apie restauravimo darbus.

Kasperas Radvila

I SOVIETUS

Kriuksi kiaulė palei tvorą,
Mūsų tėviškės laukuos;
Ruskiui kvepia šis "tavoras",
O kolchozui, kaip žinai,
Vargas - kol ją augina!

Veža kiaulę i sovietus
Iš tarybų Lietuvos,
Be nagų ir be galvos!..
Snukutis liko šerėjai,
Nagai valkomo vedėjai!

Sako: "Pienas jei palietas -
Laks šunelis ir katė."
Kitaip dedas pas sovietus:
Pirmiau sovietas paės,
O kolchozninks lai sau dvės!

Kiaulė smegenis paliko,
Priedui - daug karčios tulžies
Dėl kolchozo pirmininko!..
Kai vyr - brolis juos išplaus,
Iš artelės šviežius gaus!

Rieda transportai i rytus -
Inventorius įvairus:
Kumpius šviežius ir rūkytus
Veža ištisus metus -
Reik maitinti sovietus!

Sūriai, kiaušiniai ir sviestas
Okupuotos Lietuvos
Vis keliauja i sovietus.
O kolchozui, kaip matai,
Tenka tikrai atliekai!

Tebadauja kaimas, miestas!
Apekūnas Lietuvos
Veža mėsą i sovietus;
Lieka ausys nuo galvos
Dėl kolchozninko šeimos...
K. Vabalėlis



KIRKPATRICK, Amerikos ambasadorė Jungtinėse Tautose.

GINTARAS ČEPĖNAS

ADVOKATAS

Telefonas: (312) 776-5162

2649 West 63rd Street - Chicago, IL 60629

ISTAIGOS VALANDOS: 9 a.m. iki 6 p.m., šeštadieniais, 9 a.m. iki 12 p.m.. Kitu laiku, pagal susitarimą.

Neringos Restoranas

2632 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

LIETUVIŠKAS IR
AMERIKONIŠKAS
NAMIE
GAMINTAS MAISTAS

JAUKI APLINKA

GREITAS PATARNAVIMAS

Tel.: 476-9026

Aleksandra Buivydienė

SAVININKĖ

BRUNO

CL 4-6376



Bruno
Macianskis

Čia rasite skaniausią pagamintą:
pyragaičius iš stambių kvietinių
miltų, įvairių pyragų, tortų, taip
pat naują ragaišių išdaigintų kvie-
čių ir įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną,
Visad žydi kaip aguona!

3339 S. Lituanica Ave. - Chicago, IL

KEPYKLA

Firestone

Telef.: GR 6-7777

padangos su neribota garantija iki

susidėvėjimo. Ratlankiai (Wheels).

Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas

(wheel alignment & balancing). Stabdžiai (brake service),

motoro reguliavimas (tune up), keičiamos dalys, alyva,

tepimas ir kiti patarimai.

2423 West 59th Street - Chicago, Illinois

Valandos: kasdiena 7 val. ryto iki 7 val. vakaro, šeštadieniais

7 val. ryto iki 3 val. p.p. Sekmadieniais uždaryta.

Savininkas: MIKAS ČESAS



BALZEKAS MOTOR SALES

4030 South Archer Avenue

Chicago, Ill.

CHRYSLER
Plymouth

Since 1933

CHICAGO'S OLDEST

CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER

PHONE: 847-1515

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Tel. 263-5826

(istaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601



MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

8929 S. Harlem Ave. Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400
4040 Archer Ave. Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470
2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

OFFICE

HOURS

Bridgeview: Mon., Tues., 9 to 4:30. Thurs., Fri., 9 to 8; Sat., 9 to 1; Wed., Walk-up Window, 9-3

Archer: Mon., Tues., Fri., 9 to 4:30; Thurs., 9-8; Sat., 9-1; Closed Wednesday

MARQUETTE PARK Mon. - Tues. - 10 to 5:30 p.m. Thurs - Fri. - 10 to 8 p.m. Sat. - 10 to 2 p.m. Closed Wed.



5½%

On Passbook Savings
All accounts
compounded daily -
- paid quarterly

8%

On 4 Years Savings
Certificates
(Minimum \$5,000)



FRANK ZIOGAS
President

TALMAN Grocery & Deli

NAMIE GAMINTAS LIETUVIŠKAS MAISTAS;

KEPSNIAI

UŽSAKYMAI PRIIMAMI PARENGIMAMS IR

VESTUVĖMS

Savininkai: M. L. Kupcikevičiai

2624 West Lithuanian Plaza
Court, Chicago, Ill. 60629

Tel. 434-9766

RAMUNĖ

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ ir RESTORANAS

2547 West 69th Street - Chicago, IL 60629

ČIA YRA: LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, GAIDŲ, PLOKŠTELIŲ IR KITŲ LIETUVIŠKŲ
KŪRINIŲ, KURIŲ KITUR VARGIAI GAUSITE. PRAŠOME ĮSITIKINTI.

Telefonas: 925-4254

Savininkai:

Jonas ir Audronė VIKTOS

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

APDRAUDŽIAM Nuo 16 iki 80 Metų VAIRUOTOJŲ
AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMO-
KĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTA-INVESTAVIMĄ - HOME OWNERS PO-
LICY. IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS
APDRAUDŲ BENDROVES. SAŽINGAI PATARNAUJAME VISAIŠ
NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIŠ.

Juozas Bacevičius
VALANDOS

Kasdiena 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

Bell Realty &
Base Ins. Agency

6529 South Kedzie Avenue - Chicago, IL 60629



Laisvoji Lietuva

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531

Laisvajai Lietuvai
Dėmėti Aukoj

Kostas PLEPYŠ (dešinėj) dalyvavo LAS Seniūnų Tarybos suvažiavime ir, grįždamas iš Hot Springs, Ark., keletai dienų apsistojo Chicagoje ir lankėsi L. L. redakcijoje. Jis yra LAS Hot Springs skyriaus organizatorius ir pirmas jo pirmininkas. Aktyviai dirba ir ALT Hot Springs skyriuje. Kairėje Hot Spring lietuvių kolonijos pradininkas ir buvęs p-kas visus pasitikdavo ir kuo galėdamas padėdavo, K. Bružas.

Atsiprašome mielų skaitytojų, kad laikraštis ne visuomet gauna mas laiku. Ypatingai vėlavo paskutinis numeris. Tai ne mūsų kaltė, bet nevykusis pašto patarnavimas. Negavę laiku laikraštį, kreipkitės į savo paštą, nes ir ten gali būti užmetas. Tikėkime, kad ateityje pristatymas nepablogės, bet pagerės.

Vysk. ANTANUI DEKSNUI yra rengiamas 75 metų amžiaus ir 50 metų kunigystės minėjimas rugsėjo 23 d. 7 val. vakaro, Lietuvių Tautiniuose namuose. Lietuviška Chicago visuo- menė kviečiama gausiai pagerbime dalyvauti. Dėl informacijų ir rezervacijų prašoma skambinti tel. 925-0282 arba 737-1920. Pagerbimą rengia pasauliečių sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja dr. L. Kriaučiūnas.

LAS Hot Springs skyrius 150.00
po 20 dol. Elena Mazuraitis, Vladas Parojus, A. K. Kazėnai; po 10 dol. Albinas Danta, Vincas Kaliasas, Frank Kvantas, Povilas Petrulionis, K. St. Mar- cinkai, Aušra Ramanauskas, Z. O. Tamošauskai ir Marija Slegaitis; po 5 dol. Dana Vilimas ir Liucija Sakalas.

LAS Delhi skyrius 50.00
Vincas Čėčys, Cleveland 50.00
Antanas Juozaitis, Lakewood 50.00
Dr. V. Tauras, Chicago 50.00
John F. Chaves, Chesterfield 20.00
Aug. Ašoklis, Cicero 15.00
P. Tarnauskas, Paterson, N. J. 10.00
Antanas Sajauskas, Baltimore 10.00
Kostas Januška, Chicago 5.00
St. Smajžys, St. Petersburg 5.00
M. Ugenas, St. Petersburg 5.00
Vladas Mieželis, Phoenix 5.00
J. Z. Petkus, Washington 5.00
Juozas Lesčinskas, Detroit 5.00
John Kass, Justice, Ill. 5.00
V. Rusa, Australia 5.00
Adolfas Čampė, Waterbury 5.00
V. Sidabra, Australia 5.00
A. Jančys, Gulfport, FL. 5.00

Visiems nuoširdžiausiai dėkojame.

Komp. JULIUS GAIDELIS parašė naują 3-jų veiksmų operą pagal Anatolijaus Kairio libretą KARALIUS MINDAUGAS. Operos turinys vystomas dviem kryptimis: Mindaugo pastangos išlaikyti sostą sovietijoje valstybėje ir jo asmens drama pamilų žmonos sesrį. Veiksmas apima dešimties metų laiko tarpą - nuo karūnacijos 1253 iki mirties 1263. Veikia 10 charakterių, iš kurių 6 pagrindiniai. Operos ilgis - 3 valandos - skaitant pertraukias. KARALIUS MINDAUGAS jau įteiktas Čikagos Lietuvių Operai susipažinti. Sveikiname naujos lietuviškos operos pasirodymą.

Laisvosios Lietuvos Knygų Leidykla

L. L. skaitytojams, užsiskaitusiems visus mūsų leidinius ir pristuntusiems \$25.00, gauna žemiau nurodytas knygas. Už palyenes knygas gauna 25% nuolaidos. Užsakymus siųsti "Laisvosios Lietuvos" redakcijos adresu.

1. PROF. A. VOLDEMARIO RAŠTAI \$ 10.00
2. V. Bražėnas ... Šamokslas Prieš Žmoniją \$ 2.50
3. J. Gliuda Aitvarai Ir Girta \$ 4.50
4. A. Kairys Ištikimoji Žolė \$ 4.00
5. A. Baronas ... Vėjas Lekia Lyguma \$ 4.00
6. S. Kemežaitė ... Sudiev! Aš Išeinu... \$ 4.50
7. St. Jakubickas...
- ...Kas Yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis \$ 5.00
8. A. Kašiubienė. Žirgeliai \$ 5.00

KUPONAS: prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti

LAISVAJAI LIETUVAI

2618 West 71st Street - Chicago, Illinois 60629 - U. S. A.

☐ Siunčiu \$10.00 metinei prenumeratai ir prašau siųsti "Laisvąją Lietuvą"

☐ Siunčiu \$ _____ už čia nurodytas knygas:

Vardas ir Pavardė: _____

Numeris ir Gatvė: _____

Miestas ir Valstija/Provincija: _____

Pašto Zona: _____

Valstybė: _____

ALT Informacija

RUOŠIAMASI ALT SUVAŽIAVIMUI

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba ir skyrių vadovybės ruošiasi 41 - mam metiniam suvažiavimui, kuris įvyks Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie. Posėdžiai tęsis visą dieną. Daugiausia dėmesio bus kreipiama į aptarimus praeitų metų Alto veiklos ir naujų veiklos gairių tiesimą. Bus renkama nauja valdyba. Su balsavimo teise dalyvaus ir visų ALT skyrių atstovai.

DIDĖJA SUSIRŪPINIMAS
SKUODŽIU

Senatorius John Heinz (resp., Pa.) atsiuntė Alto pirm. dr. K. Šidlauskui raštą, pažymėdamas, kad jis yra labai susirūpinęs lietuvių tautos kova ir siekimu atgauti pagrindines laisves. Pranešė, kad jis negalėjo dalyvauti Washingtono suruoštame apklausinėjime apie Lietuvos disidentus, bet jis vėliau savo pareiškimą nusiuntė, drauge atsiųsdamas jo kopiją Altui. Savo rašte reiškia didelį susirūpinimą Vyt. Skuodžiu, pabrėždamas: "Aš nuolat darysiu spaudimą, kad jis nedelsiant būtų išleistas".

MASKVA NORI SUSTABDYTI
LAISVOS EUROPOS RADIJĄ

Madrido konferencijoje rusams pri- minus jų vykdomą radijo pranešimų trukdymą, Sovietų Sąjungos delegacija pareiškė norą, kad Laisvosios Europos ir Laisvės radijų veikimas iš viso būtų sustabdytas.

KNYGA - ALBUMAS APIE
SIBIRO LIETUVIUS

Jau išėjo iš spaudos knyga albumas "Lietuviai Sibire". Paruošė kun Juozas Prunskis, iliustravo dail. Jonas Strungys, apipavidalino dail. Petras Aleksa ir dail. Vincas Lukas. Knygoje yra daugiau kaip 25-ių lietuvių tremtinių ir kalinių atsiminimai, prof. M. Mackevičiaus įvadas apie trėmimus tarptautinės teisės faktų šviesoje, E. Juciūnės informacija apie išvežtųjų teisinę padėtį. Duodamos ištraukos iš gausių laiškų, rašytų iš Sibiro. Įdėta arti 150 Sibire imtų lietuvių nuotraukų. Išleido Amerikos Lietuvių Biblioteka, 3001 W. 59-th Str., Chicago, Ill. 60629. Išspausdinta 2000 egzempliorių.

"RASA" JAV ARMIJOS ŽURNALAS

JAV armijos žurnalas "Soldiers" išspausdino stambų straipsnį apie lietuvių baidarių (kajakų) sporto čempionę Rasą d'Entremont, įstojusią į amerikiečių karinius dalinius ir dabar esančią Korėjoje. Ji dabar 38 m. Pirmus 9 savo gyvenimo metus praleido pabėgėlių stovykloje, kai jų šeimą nuo bolševikų pabėgo iš Lietuvos į JAV atvyko 1954 m. Tėvas - smuikininkas, motina - mokytoja. Rasa, baigusi kolegiją, buvo pakviesta administracijos tarnybai, bet ji pasirinko kariuomenę. Ji pateko į skaičių 10 geriausių baidarininkių JAV-se. 1975m. Jugoslavijoje laimėjo čempionatą pasaulinėse dvejetuko baidarių rungtynėse. 1978 m. ji buvo pakviesta į West Point vadovauti naujam kadetų kajakininkų klubui.

LIETUVIŲ DIENOS

RUGSĖJO mėn. yra skirtas ilgametės ir nepavargstančios visuomenininkės Alenos Devenienės pagerbimui. Rašyt. J. Gliuda trumpai peržvelgia A. Devenienės įnašą mūsų spaudai. Ilgesnis aprašymas raš. A. Rūtos, einantis per kelis puslapius ir gausiai iliustruotas nuotraukomis nuo pat vaikystės dienų.

Vienuolė ses. O. Mikalaitė trumpai duoda Putnamo vienuolyno istoriją ir jo veiklą, pailiustruodama nuotraukomis.

Keli puslapiai skirti lietuvių kūrėjų pagerbimo šventei, įvykusiai 1981 m. gegužės 17 d. Clevelande. Raš. A. Šalčiuvienės-Gustaitytės novelės tęsinys iš praeito numerio.

Lietuvių Dienas leidžia Antanas F. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA. 90029.

Prenumeratos kaina 18 dol. Kanadoje 20 dol.



Jonas Kedyš, L.L. atstovas Australijoje, pats redaguoja ir leidžia News Digest International. Šiame žurnale išsiaiškinti per spausdino mūsų bendradarbio Viliaus Bražėno pasikalbėjimą su kongresmanu.

Vytenio Vasyliūno
Koncertas

Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas įvyks š. m. rugsėjo 20 d., sekmadienį, 3 val. p. p., First and Second Church Bostone, Marlborough St. No 60.

Vytenis Vasyliūnas yra koncertavęs Europoje. Davęs 12 koncertų šiame nuo 1 sausio iki birželio. Jis groja įdomią programą. Visi kviečiami.

A. MIČIUDAS, einąs atsakomą pareigą Argentinoje. Mūsų bendradarbis Argentinoje.

BALF'o XX SEIMAS, įvyks spalio 24-25 d. d. Southfield, Mich. Balfas ragina skyrių valdybas ir visus narius aktyviai dalyvauti Seime. Jei būtų pakankamas skaičius norinčių važiuoti į seimą savo pinigais, apskrities valdyba bandys parūpinti autobusą.

DĖMESIO!

Dar ne visi apsimokėjo L. L. prenumeratą.

Mielus skaitytojus prašome pasiūlyti ir savo adresą ant laikraščio, kur yra nurodytas apsimokėjimo laikas ir apsimokėti, kas mums sumažins darbą rašant paraginimus. Ačiū!

ATISAISYMAS

Jurgio Gliudos recenzijoje "Po Damoklo kardu II" (Laisvoji Lietuva, 1981 m. rugpjūčio 20 d. Nr. 16) atitaisyti šie du žodžiai:

Antroje recenzijos skiltyje, šešias dešimtoji eilutė - ne "automatišką", bet autonomišką ir trečioje recenzijos skiltyje, vienoliktoji iš apačios eilutė - ne COLORADO, bet ELDO-RADO.

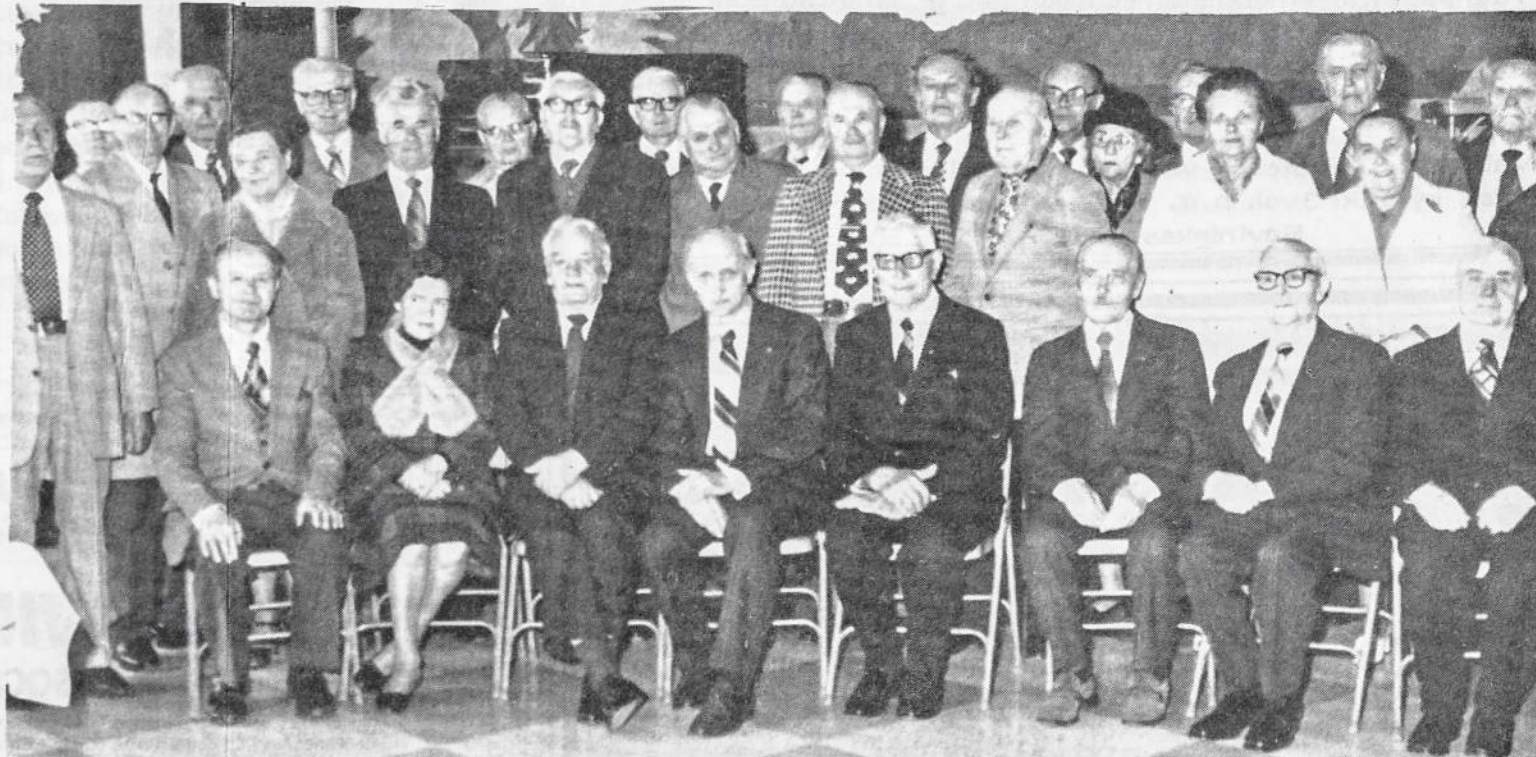
BALF'o St. Petersburgo skyriaus rudens vajaus atidarymas įvyk spalio 6 d., trečiadienį, Semenole Parke, 8 paviljone.

Bus karšti pietūs, turtinga loterija, šokiai ir žaidimai. Balfas kviečia visus St. Petersburgo lietuvius ir besisvečiuojančius turistus atsilankyti į Balf'o pikniką.

Valdyba

Patikslinimas

L. L. Nr. 17, psl. 2, po Vyt. Semaškos nuotrauka buvo parašyta - baigęs žurnalistiką Kanadoje. Turėjo būti baigęs elektroniką Kanadoje, Anglijoje lankęs žurnalistiką ir dramos studiją.



BALF'o Chicago apskrities valdyba su skyrių atstovais. BALF'o vajaus atidarymas įvyks rugsėjo 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p., Šaulių namuose. Vajaus globėjas Frank Zogas, Midland Savings & Loan Association prezidentas. C. Genučio nuotrauka